

Petak, 2. maj 2008. godine

Svedok Kari Anttila

Otvorena sednica

Optuženi su pristupili Sudu

Početak u 9.03 h.

Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite sedite.

SUDIJA ORIE: Dobro jutro svima. Dobro jutro i vama gospodine Anttila.

SVEDOK ANTTILA: Dobro jutro.

SUDIJA ORIE: Želeo bih da vas podsetim da svečana izjava koju ste juče dali na početku vašeg svedočenja i dalje važi.

SVEDOK ANTTILA: Da.

SUDIJA ORIE: Da li ste spremni da nastavite, gospodine Kehoe?

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Onda vas molim da počnete.

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude.

svedok: Kari Anttila

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT KEHOE - NASTAVAK

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine Anttila, želeo bih da pogledate u grafikon koji nosi oznaku 1D190047, i molim gospođu sekretarku da se to prikaže u sistemu *Sanction*. Gospodine Anttila, juče sam pregledao neke iskaze koje ste dali i meni i sudiji Orieu, pa bih želeo da objasnimo neke informacije o transferu u štab Sektora Jug, a zatim u štab UNMO u Zagrebu, i pokušao sam da ovo postavim...

sekretar: Izvinjavam se, da li zastupnik može da ponovi broj dokumenta.

ADVOKAT KEHOE: Oh, izvinite. To je 1D190047 u sistemu *Sanction*.

SUDIJA ORIE: Inače, primetio sam da sam zaboravio prvi put u sedam godina da od gospođe sekretarke zatražim da najavi predmet. To je jednom moralo da se desi, i to... morao bih da obavim sa sobom jedan razgovor o preciznosti.

sekretar: Dobro jutro, časni Sude. Ovo je *Predmet IT-06-90-T*, Tužilac protiv Ante Gotovine i ostalih.



Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SUDIJA ORIE: Da. Izvolite nastavite.

ADVOKAT KEHOE: Hvala vam, časni Sude.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine Anttila, ako bi mogli da pogledamo u to, to... da li je to na ekranu? Izvinjavam se. Na ekranu je. U redu. Gospodine Anttila, samo kako bi razjasnili vaše svedočenje. Vi ste imali sedam timova koji su vam dostavljali informacije, i vi ste rekli da su oni sastavljeni dnevne izveštaje o situaciji, kao poseban formular koji smo videli u dokaznom predmetu P65, da li je tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: P65 je formular kojim su oni na primer podnosili podatke o selu koje su posetili, i onda je to ulazilo u izveštaj, kao što je to ovde urađeno, da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I... oni su vam takođe podnosili izveštaj o situaciji?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Izveštaj o situaciji je uključivao i ono što su videli prilikom patroliranja, a što bi smatrali relevantnim za situaciju u području.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Kada je reč o dnevnim izveštajima o situaciji, a ja sada gledam u donju plavu liniju – ako je kuća gorela, to bi išlo u taj izveštaj o situaciji, a tamo bi pisalo da su kuće bile spaljene, i to ulazi u formular P65, je li tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da, tako je bilo.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A zatim, ako pratimo crvenu liniju nalazimo potpuno drugu situaciju, a mislim da ste nam rekli da nisu svi timovi slali dnevno svoje izveštaje u Zagreb?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I onda jednom prilikom, mislim da govorimo o dokumentu broj P68, izveštaj o situaciji koji ste vi poslali u Zagreb, kao i dokazni predmet P176 o podacima o stanovništvu. Da li je tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Koliko ja mogu da sledim liniju vaših objašnjenja, da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pa, gospodine...

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: U redu. To je... postojao je dnevni izveštaj o situaciji koji je iz sektora išao u štab UNMO-a, gde su bile i najvažnije informacije koje si stizale iz timova, ali ne i sve informacije koje su dolazile iz timova, i to je bilo na odvojenom spisku o informacijama prikupljenim u selima.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Sada idemo na kraj gospodine, dnevni izveštaj o situaciji timova UNMO kao i formular. Zašto to nije bio samo jedan dokument koji bi vam dostavili, a ne dva dokumenta?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Ja... ja ne razumem pitanje, ne.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U donjem delu dnevnog izveštaja, pri kraju, vi ste imali dnevni izveštaj o situaciji svakog tima, informacije o paljevinama, a onda takođe imamo i formular koji smo videli u P65?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, imali ste dva formulara?



SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Pa... formular P... koji je dokazni predmet P65, to je bio odvojen zadatak koji je dodeljen timovima – da obiđu sela i vide kakva je šteta nanesena u tom području, a to se radilo u tom obliku, jer se na taj način mogla voditi evidencija o onome što je bilo pokriveno i što nije bilo na terenu. Tako da to nije dostavljano na dnevnoj bazi. O tome se izveštavalo kada bi se posetilo određeno mesto. Tako da...

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Izvinite gospodine...

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Ne, završio sam.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Oh, u redu.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, u ovom trenutku bih ponudio ovaj grafikon u dokaze.

TUŽILAC RUSSO: Nemamo prigovor, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospođo sekretarko?

sekretar: Časni Sude, biće to dokazni predmet Odbrane D171.

SUDIJA ORIE: Da. Gospodine Kehoe, postoje razlike u strelicama. Čini se kao da su jedne važnije od drugih: plave su deblje, a ostale su tanje. Da li se iza toga nešto krije a da nije izloženo?

ADVOKAT KEHOE: (*mikrofon nije uključen*)

prevodioci: Molimo vas da uključite mikrofon.

ADVOKAT KEHOE: Ja sam pokušavao da pokažem određenu doslednost o tome gde dolazi jedan dokument od drugog, i ja to mogu da objasnim.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine Anttila, dnevni izveštaj o situaciji koji ste primali svakodnevno, to je iz dokumenta koji je sada P68, a koji predstavlja sumiranje kršenja humanitarnog prava, zar ne?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: To dolazi... da, tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A formulari koje ste koristili u P65, oni su delom sa ostalim informacijama bili korišćeni za kompilacije podataka koji su u dokumentu P176. Da li je tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Verujem...

SUDIJA ORIE: Iako to u celini nije izraženo u celovitim izvorima, ipak hvala vam za ovo dodatno objašnjenje. Dokazni predmet Odbrane D171 se uvodi u dokaze. Izvolite nastavite.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, kako bi bilo sve jasno, ja sam sinoć sa osobljem pokušao to da račustum koliko god je moguće zbog Pretresnog veća. I ja ću rado, ukoliko to časni Sud želi, da promenim boje - kao što je žuta boja gore desno u P76 - u neku drugu boju, jer ja verujem, kako bi bili fer prema svedoku, on je rekao da ta kompilacija podataka nije



napravljena samo na osnovu formulara, već i na osnovu drugih informacija, takođe. Tako da ja to mogu da...

SUDIJA ORIE: Mislim da je u ovom trenutku dovoljno objašnjeno. Boje ništa ne odlučuju. Molim vas da nastavite.

ADVOKAT KEHOE: Ako mogu samo jedan trenutak.

(Odbрана se savetuje)

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Sada, gospodine, kada... na formularu o kom smo govorili i nalazi se u P176, ako bi sada mogli da se vratimo na stranicu broj 1 u dokaznom predmetu P176... Ako bi mogli da idemo na sledeću stranicu. Izvinjavam se. Ako možemo to da... da. Odlično. Gospodine Anttila, na ovom formularu, u gornjem redu piše definicija delimičnih oštećenja. Recite mi kako vi definišete delimična oštećenja?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Delimično oštećeno bilo bi nešto poput zapaljenog, slomljeni prozori i slične stvari. Potpuno uništene bile bi kuće u kojima vi ne biste mogli da se sklonite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ali... a delimično oštećene su one koje vi gotovo smatrate pogodnim za život?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: To su kuće u koje se vi možete skloniti, da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I kada ste vi slali ljude kroz to područje, postojao je jedan stepen subjektivnosti od strane pojedinaca UNMO-a u proceni da li je nešto delimično oštećeno ili nije, zar ne?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: To je očigledno, da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ako možemo i dalje da ostanemo kod ovog formulara, a ja bih sada želeo da vam skrenem pažnju na ovaj dokazni predmet, a njegova poslednja četiri broja su 8204. Ako možemo da vidimo 00548204, koji se nalazi dve stranice dalje. Želeo bih da govorimo o mestu Gradac, trećem od vrha u izveštaju tima iz Sinja?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Mm-hmm.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U ovom unosu se pominje 70 građevina i sve su oštećene?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da, tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I tu piše da verovatno to potiče od 1992. godine?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I vi ste imali mnogo unosa o oštećenjima imovine pre Operacije Oluja?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: To je takođe tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ali vi nikada niste isključili te brojeve iz konačnog broja oštećenja, zar ne?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: To je bila zbirna lista svih oštećenja, a ne samo iz Operacije Oluja.



ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Sada imamo dokument koji ima naslov: "Podaci o otišlom stanovništvu iz Sektora Jug i uništenim kućama posle Operacije Oluja", zar ne?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Vi ste i tu njih uvrstili, a niste ih uklonili iz evidencije?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da, pa te kuće su i dalje bile oštećene posle Operacije Oluja.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, po tom osnovu, gospodine, mi kada prolazimo kroz te podatke, ne znamo precizno... vi ste gledali sve što je bilo uništeno u Operaciji... posle Operacije Oluja, a mi gledajući u te brojeve ne znamo da li je to uništeno u periodu od 1992. godine do 1995. godine ili je uništeno negde posle avgusta meseca 1995. godine, pa sve do novembra 1995. godine, zar ne?

TUŽILAC RUSSO: Prigovor, časni Sude. U ovom dokumentu se jasno kaže za koje kuće se smatralo da su bile uništene pre ili u nekom ranijem periodu.

SUDIJA ORIE: Da li to treba da bude prigovor na pitanje ili samo jedno zapažanje da ste iskoristili sve informacije koje se nalaze u ovom dokumentu? To je nešto što treba da se vidi, ali može da se napravi određena razlika, gospodine Kehoe, to je jasno iz ovog dokumenta.

:

ADVOKAT KEHOE: Pa, mislim da bi trebalo... ja ču to još da objasnim.

SUDIJA ORIE: Da, izvolite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ako možemo da kažemo... ako samo možemo da pogledamo koordinatu koju imamo za Gradac na ekranu, to je XJ0353. i ja vas molim da odemo... na stranu broj 00548212, i molim vas da pogledate tim Šibenik i da odete: jednu, dve, tri, četiri, pet, šest, sedam, devet, ponovo do sela Gradac. Da li to vidite, gospodine?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da, vidim.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I to je bukvalno ista koordinata, iako je malo manja za razliku od uobičajenih koordinata - nasuprot kvadratnog kilometra je 100 kvadratnih metara, zar ne?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U redu, ali se radi o istom području?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I mi ponovo vidimo 70 razorenih stambenih jedinica, isto kao i kod tima Sinj kada je navodio Gradac, je li tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ali tu nigde ne piše da je to verovatno urađeno 1992. godine, zar ne?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Ne.



ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, ako pogledamo u to, pod jedan – složiće se da je reč o dvostrukom brojanju?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pod brojem dva, došlo je do odstupanja među timovima o tome da li je ili nije do oštećenja došlo posle *Operacije Oluja* ili je to bilo 1992. godine?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tim iz Šibenika očigledno nije prihvatio tu činjenicu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A da li znate, da li su drugi timovi kada su prolazili kroz to i sastavljali statistiku, takođe propustili da prihvate tu činjenicu?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Ja znam da je tim Šibenik procenjivao štetu u određenim selima da se dogodila pre *Operacije Oluja*, ali ja nemam nijednu informaciju o pojedinačnim selima i o tome kako je vršena procena štete, kada je oštećenje nastalo.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Vi u stvari govorite da je tim Šibenik činio takve procene u drugim selima?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: U drugim selima da, to je tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, jasno je da ne postoji podudarnost između timova? Da li ste vi, kada ste prolazili kroz to, nastojali da to pomirite?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Ja se ne sećam ovog pojedinačnog slučaja, i mi smo pokušavali da kažemo timovima da nam dostave informacije da li je šteta nastala pre *Operacije Oluja*, ali su oni jasno je u ovom slučaju propustili da tako i urade.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da sada gospodine razgovaramo o nekoliko dokumenata i o nekoliko ovih sela, i ako možemo, ja bih pogledao drugu stranicu ovog dokumenta. Ako možemo da se vratimo na 00548203. I molim vas da idete niz stranicu negde tri četvrtine na dole, sve dok ne najdemo na unos za Rodaljice koji je bio za tim Zadar-Benkovac, R-o-d-a-lj-i-c-e. Koordinate su WJ6277. Da li vidite to, gospodine?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da, vidim.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Na ovoj lokaciji imate 701 objekat, od njih je 118 uništeno, 230 oštećeno, i to je ukupno 348 oštećenih i uništenih objekata?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Želeo bih da ispitate... da pokažemo sada dokument 1D190006. A sada gospodine, to je...

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, ovo je iz jednog većeg popisa. Radi se o prevodu popisa stanovništva Republike Hrvatske od 1991. godine. Kao što možete da vidite na naslovnoj strani, govori se o stanovništvu, o mestima stanovanja i drugim objektima. Ako bismo mogli molim vas da okrenemo još jednu stranicu. Još jednu stranicu... u redu... oops, izvinjavam se, možda je sledeća stranica posle ove. Počinje od... gde u stvari počinju statistički podaci. Ako bi to mogli sada da uvećamo. Ovo je stranica u kojoj piše o zgradama za stalni boravak i stanovanje osoba. Da, malo povećajte. Govori se o opremljenosti zgrada i pomoćnih građevina. Ako bi sada mogli da spustimo malo dole do grada Rodaljice.



ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li vidite deveti unos na dole?

ADVOKAT KEHOE: Mislim da bi bilo lakše... Časni Sude, možda će svedoku biti lakše da pogleda štampanu kopiju ovog dokumenta.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li tu vidite Rodaljice, gospodine Anttila?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Jedva, ali da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U redu. Na mestu gde se nalaze podaci o ukupnom broju građevina u selu, piše broj 43, zar ne?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A vi ste za Rodaljice naveli broj 701?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, da li ste primetili ogroman porast broja građevina u periodu od 1991. godine do 1995. godine?

TUŽILAC RUSSO: Prigovor, časni Sude. Radi se o iskazu svedoka koji je rekao da on nije odlazio na to područje do 4. avgusta 1995. godine

SUDIJA ORIE: Bez obzira na to, ukoliko su brojke toliko različite, i ako se u izjavi svedoka kaže da se koristio popisom stanovništva iz 1991. godine, pitanje u tom slučaju može da se postavi.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li je došlo do velike izgradnje u tom području?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Koliko ja znam, nije.

ADVOKAT KEHOE: U redu. Da ostanemo kod Rodaljica, i ako možemo da sklonimo ovaj dokument sa ekrana. Ja ću se još vratiti na ovaj dokument, časni Sude i zatražiću njegovo usvajanje u spis dokaznih predmeta kada završim sa njim, jer postoje još neke druge stvari. Ako bi mogli da stavimo 1D190040, a ja sam štampane primerke podelio svima u sudnici, a radi se o još jednom delu ovog popisa stanovništva. A sada bih gospodine želeo da prođete kroz taj dokument i nađete stranicu broj 3. Možda bismo mogli to da stavimo na grafoскоп radi pomoći?

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Sada gospodine, tu стоји popis po nacionalnoj strukturi u naseljima 1995. godine, i kao što vidimo... izvinjavam se, 1991. godine, izvinite. Ispravljam se – 1991. godine. I ako pogledamo podatke za Rodaljice, u njima je po popisu stanovništva 1991. godine živelo 162 stanovnika u Radoljicama a njih 162. su bili Hrvati?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Sada, vi u vašem dokumentu kažete da je 348 građevina oštećeno – potpuno uništeno ili delimično oštećeno u tom selu?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako piše u dokumentu, da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Sada... nema ničega u komentarima što bi ukazivalo na to da li je to učinjeno pre *Operacije Oluja* ili posle *Operacije Oluja*. Da li to piše?



SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A sada, na osnovu toga, da li je vaš... da li je procena UNMO-a i timova za ljudska prava da su Hrvati kada su se vratili na ova područja posle Operacije Oluja na ovakav način razarali sela, sela u kojima su živeli Hrvati?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tu ne postoji procena. To su samo brojke koje su zabeležene i izveštaj koji je nama poslat o oštećenim građevinama.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, kada pogledate sela, vi ste rekli da nikada niste pravili procenu o tome da li je bilo ili nije bilo hrvatsko ili srpsko selo?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Dakle, vi na karti možete da vidite da je jasno da se radi o hrvatskom selu, ali se to ne navodi... nema zapisa o toj činjenici u ovom izveštaju.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da se vratimo sada na drugu stranu. Da se vratimo na dokazni predmet P176, i onda ćemo se vratiti na... ako možemo da se vratimo na P176 i da odemo na 548203. Molim vas da ostavite ovaj dokument na grafoскопu jer će nam još trebati. A sada, ako možemo da se vratimo... ja verujem... to je ta strana. Ako vi kažete... ponovo govorimo o selu Lišane, to je negde četvrtina stranice na dole. Da li vidite to? Lišane od tima Zadar-Benkovac?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Mm-hmm. Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Tamo je bilo 180 građevina?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da. 140 potpuno uništeno i 20 delimično oštećeno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U redu. Dakle, 160 građevina od ukupno njih 180 je bilo delimično ili potpuno uništeno, je li tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da idemo sada... opet, pre nego što to uradimo – tu ne postoji bilo kakav komentar o tome da li se to dogodilo pre Operacije Oluja, je li tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Ne, jer je to bilo naše opšte saznanje da je tim Zadar-Benkovac radio na terenu na kojem su se razaranja kuća dogodila pre Operacije Oluja.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, vi kažete da je to bilo uništeno pre Operacije Oluja?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Ja o tome nemam informacije.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ali, upravo ste nam rekli da je vaše opšte saznanje bilo da je "tim Zadar-Benkovac radio na terenu na kojem su se razaranja kuća dogodila pre Operacije Oluja"? Da li ta vaša izjava koju ste malo pre dali znači da je sve što je obuhvatao tim Zadar-Benkovac, u većini, bilo oštećeno pre Operacije Oluja?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Posle 13 godina, na osnovu informacija koje imam ispred sebe, ja takvu pretpostavku ne mogu da dam.



ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da se vratimo na ovaj dokument na grafoскопу koji nosi oznaku 1D190041. Pogledajmo šta piše za selo Lišane. U popisu od 1991. godine piše da je ukupan broj stanovnika iznosio 892, od kojih je 884 svih nacionalnosti... 884 hrvatske nacionalnosti, i ako pogledamo na desnu stranu kako bi imali jasnu sliku, ako možemo... pa, verujte mi na reč, piše da ih je 8 nepoznate nacionalnosti?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U redu.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, samo kako bi sve bilo jasno, na krajnjoj desnoj strani piše osam nepoznate nacionalnosti, tako da stižemo do broja 891.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, ovo selo za koje vaši dokumenti kažu da je oštećeno 160 stambenih objekata, bilo je hrvatsko selo pre... barem pre 1991. godine?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da, koliko sam ja upoznat.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I vi ne znate ponovo... pa, da li znate kada su napravljena ta oštećenja u Lišanu?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Pa, ako pogledamo... ako pogledamo koordinate na karti, možete da vidite lokaciju, i po tome bi se mogla napraviti procena da li je to učinjeno pre ili posle *Operacije Oluja*.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U redu. I ponovo, to ne piše u ovom drugom odeljku?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I vi ste to uključili u sveukupnu štetu?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: To je i dalje šteta.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ali da...

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe.

ADVOKAT KEHOE: Da?

SUDIJA ORIE: Da li biste mi dozvolili da zatražim neka objašnjenja?

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude.

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Bilo od svedoka ili od vas. Baza podataka sadrži otprilike 360 unosa, sela ili barem geografskih navoda. To je ono što smo mi našli u izveštaju UNMO-a. U ovom izveštaju, ako pogledamo u 1991. godinu... tu ih ja vidim 60. Dakle, očigledno je struktura ovog izveštaja iz 1991. godine u odnosu na ono što je koristio UNMO u razmeri jedan prema šest, i to mi je nejasno. Moglo bi da bude nekoliko objašnjenja, a kakve su tačno posledice, ja to ne mogu sada da predvidim. Međutim, ne mogu da ne primetim da mi poredimo podatke dokumenta od 360 unosa sa dokumentom od 60 unosa, otprilike 60. To kod mene javlja puno pitanja, želim da toga budete svesni.

(Obrana se savetuje)



Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, vi poredite... u stvari, ovaj popis na oba nivoa...

SUDIJA ORIE: Da?

ADVOKAT KEHOE: ... jeste... hoću da kažem, to je velika, ogromna knjiga gde su navedeni podaci za sva ova sela. Ja sam nastojao da to razdvojam. Razlog zbog čega sam ja to izdvojio i na ovaj način prikazao je da bismo lakše radili, ali ako pogledate te koordinate, časni Sude, ako na primer odemo u ... ako govorimo o Korenici. Tu se radi o prostoru površine kilometar sa kilometar za koji je zabeleženo da ima 3.000 građevina. Dakle, ja ću vam rado dostaviti čitavu ovu knjigu, ali je ovaj popis vrlo gusto napisan, i to selo po selo.

SUDIJA ORIE: Da. Ja ne kažem da mi ne možemo da izvučemo nijedan zaključak. Ja samo primećujem da mi u ovom trenutku sa jedne strane imamo dokument koji ima šest puta više unosa, a u drugom je to drugačije. Ja ne znam na koji način to da rešimo, već ja samo nastojim da razumem kakva je situacija. Ukoliko je čitavo to područje pokriveno, ja čak ni to ne znam. Da li je obuhvaćeno celokupno stanovništvo ili nije, ja to još uvek nisam uspeo da potvrdim. Ali sve to pokreće razna problematična aritmetička pitanja.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, ja ću nastojati da postavim što je bliže moguće zajedno i da to suprotstavim informacijama koje su predstavljene. Jasno je da tokom 1991. godine imamo sela koja su u gotovo stoprocentnom postotku bila hrvatska a u kojima je pričinjena velika šteta, kako piše u ovim statističkim podacima. To nameće ne samo pitanje kada se to dogodilo, stavljajući na stranu pitanje da li su Hrvati prilikom povratka sami uništavali svoje kuće. To je u suprotnosti sa...

SUDIJA ORIE: Da, ili da su Srbi zauzeli kuće i potom ih uništili?

ADVOKAT KEHOE: Pa, ja mislim...

SUDIJA ORIE: Razna su pitanja. Samo sam želeo da znate da se sva ta pitanja meni do sada pojavljuju, iako uočavam vaš veliki napor da nam pomognete, ipak u ovom trenutku ima više pitanja nego odgovora.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, smatram... ja nemam nameru da se odupirem pitanjima koja časni Sud postavlja...

SUDIJA ORIE: Ne, vi to i ne modžete.

ADVOKAT KEHOE: Razumem to. Ali u duhu rasprave, pitanja koja postavlja časni Sud je upravo ono što ja pokušavam da dobijem na površini.

SUDIJA ORIE: U redu. Da vidimo do kog stepena ćete to i uspeti. Ja samo želim da budete svesni... mislim da je to pošteno... da ukoliko nam se pojave neka pitanja da vi sa tim budete upoznati.

ADVOKAT KEHOE: Cenim to, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Izvolite nastavite.



Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da se sada vratimo i da ostanemo kod... da predemo na stranu 548213 istog dokumenta, i da sada pogledamo Lički Osik, koji je otprilike na sredini stranice, tim Otočac. Da li vidite to, gospodine?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da, vidim.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Tu piše da je od 2.000 građevina 250 potpuno uništeno, a da je 7... izvinjavam se, 550 delimično uništeno od ukupno 800 oštećenih građevina. Da li je tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da pogledamo sada popis... izvinjavam se, 1D190006. Mislim da to vi imate u štampanoj verziji. Koordinate koje imate, u okviru jednog kvadratnog kilometra imate 2.000 građevina, pogledajte sada na vrh te stranice, četiri stranice pre, da li vidite Lički Osik?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da, mislim da vidim.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U redu. I tu piše ukupan broj od 953 građevine, zar ne?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A vi ste udvostručili broj građevina u tom koordinatnom kvadratnom kilometru, zar ne?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da, moram to da objasnim. Koordinata ne znači da su sve te kuće nađene unutar tog kvadratnog kilometra. Tu se prikazuje centar područja koji je pokriven tom koordinatom.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ali gospodine, da se vratimo na prvu stranicu ovog dokumenta P176... izvinjavam se, vraćam se na prvu stranicu dokumenta P176. Ako možemo to da spustimo... pogledajmo na primer stranicu broj 1. Svi ovi koordinatni navodi su koordinate za... gore prema vrhu pod timom Šibenik, i oni su svi unutar 100 kvadratnih metara?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, govorimo o veoma preciznim područjima?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da, ali kako da date koordinatu koja pokriva veće područje od onog 100 puta 100 metara? To je bio problem sa kojim smo se susretali, i te koordinatne odrednice kada stavite na kartu, one bi bile u centralnom delu područja o kome govorimo.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Mislim da vaš dokument pruža odgovor, ako možemo da preskočimo dve stranice, to bi bilo 00548203. Ako možemo sada.... vidite li Borkoviće...

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Brtani.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE:.... Brtani. Šta ste tamo uradili? Duplirali ste koordinate...

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE:... čime se proširilo područje koje ste proveravali?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.



ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, vi ste bili u mogućnosti da proširite područje koordinatama radeći ono što je tim Sinj radio, je li tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da, tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da se sada vratimo na poslednji unos u ovom dokumentu, ako možemo na njemu da ostanemo, da idemo na stranu broj 00548213. Idemo sada na Korenicu. Da li vidite to, gospodine?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da, vidim.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Korenica je takođe poznata i kao Titova Korenica, zar ne?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da sada pogledamo... u ovom dokumentu vi pominjete 3.000 građevina, da je 3.000 građevina uništeno unutar ovih koordinata od kvadratnog kilometra, zar ne?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da sada pogledamo 1D190006, i ako možemo da idemo na... mislim da imate pred vama štampanu kopiju... na Titovu Korenicu koja je deset redova niže. I u štampanom primerku koji je pred vama u koji ste stavili 3.000 građevina, u popisu od 1991. godine se govori o ukupnom broju od 617 građevina, zar ne?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da, tako je. koji je broj ispod broja 600?

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: To je drugo selo, gospodine.

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Postoje dva broja za svako od ovih sela. Koji je broj ispod?

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Broj ispod je... čini se da je 1716.

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da. Šta on pokazuje?

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li vam je poznat naziv sela?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Ne. Mislim da se kod Korenice javljaju dva broja...

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, mislim da nam svedok skreće pažnju na to da nam se pojavljuju uvek dva reda...

SVEDOK ANTTILA: Za svako...

SUDIJA ORIE:... za svako... očigledno za svako selo. I on pita šta znači taj prvi red a šta znači drugi red, jer izgleda da vi navodite samo prvi red.

ADVOKAT KEHOE: Dokument koji sam navodio časni Sude pokazuje ukupan broj, a ja ću se svakako vratiti kako bih video u legendi šta znači ovaj drugi broj, ali mi u ovom trenutku nije sasvim jasno koji je taj dokument... koji je taj red.

SUDIJA ORIE: Ako iznesete pred svedoka da tu стоји број 600, то се онда односи на један од два реда, чиме можда можете да збуните сведока.



ADVOKAT KEHOE: Pa...

SUDIJA ORIE: Od vas sam očekivao bar da znate šta predstavlja broj u tom drugom redu, kao i u prvom.

ADVOKAT KEHOE: U pravu ste, časni Sude.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ali čak iako to saberemo gospodine, dobijamo brojku od oko 2.000....

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: I tri stotine.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I tri stotine.

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Vi ste ovde naveli broj od 3.000 i rekli da je svaka od tih građevina bila uništena?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: To je tim uradio.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da vidimo sada...

SUDIJA ORIE: Da li postoji mogućnost da dobijemo bolju, čitljiviju kopiju u sistemu, jer ja...

ADVOKAT KEHOE: Učiniću to, časni Sude. Skeniraćemo bolju kopiju ovih dokumenata na drugi način i uvrstićemo je u sistem. Teško je da se vidi, ali to je najbolje što imam u ovom trenutku.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine Anttila, pogledajte sada dokazni predmet P111. Sada? Gospodine Anttila, ovo je izveštaj o situaciji od 20. oktobra 1995. godine, i molim sada poslužitelja da nam pokaže stranicu broj 3, pri dnu stranice pod naslovom *Značajni događaji, Relevantne informacije*. U tom delu se citira članak iz *Slobodne Dalmacije* od 20. oktobra 1995. godine, izjava generala Čermaka koja se tiče zapaljenih i uništenih kuća u bivšem Sektoru Jug koji je objavljen: "Rekli smo ambasadorima da je informacija koju je objavio UNCRO o 22.000 zapaljenih i uništenih kuća u bivšem Sektoru Jug, drugim rečima, 70 posto svih objekata, jeste potpuna neistina. Prema našim izveštajima, ima oko 2.000 do 3.000 kuća, a ne 22.000 kuća, rekao je general Čermak." Da li vam je bio poznat ovaj komentar generala Čermaka?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Ne sećam se da li mi je na to skrenuta pažnjan u tom izveštaju o situaciji.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle...

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Ali ja znam... da je opšte gledano to bilo mišljenje gospodina Čermaka, da.



ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A da li je bilo razgovora u Ujedinjenim nacijama oko pouzdanosti tvrdnje generala Čermaka da su kuće spaljivane i uništavane, ali da su brojke koje je objavio UNCRO preterane u odnosu na ono što se zaista dogodilo?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Ne sećam se da je voden takav razgovor u to vreme.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da onda predemo na drugu temu. Želeo bih da se ponovo vratim na vašu izjavu. Samo da vidim koji je to broj dokaznog predmeta, imam tačan datum. Govorim o dokaznom predmetu P172, strana broj 3, paragraf treći. I u tom paragrafu gospodine, reč je o vašoj poseti Uzdolju u vezi sa incidentom kada je nekoliko ljudi bilo ubijeno. Da li se sećate toga, gospodine?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Vi ste tamo bili u novembru mesecu, zar ne?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: To je bilo u novembru mesecu, da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A kada ste bili tamo u novembru mesecu, čuli ste da je svedok rekao kako je osoba koja je pucala imala karabin?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da, to mi je bilo čudno, ali tačno je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Bilo vam je čudno jer ste mislili da su vojnici HV-a imali ili *kalašnjikove* ili AK-47 ili UZ?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da, to je tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A vi na osnovu svog iskustva znate da je karabin u osnovi lovačka puška?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I vi ste se gospodine zbog toga zapitali da li je ta osoba bila vojnik ili nije, zar ne?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da opet sada promenimo temu. Sada bih želeo da razgovaramo o vašoj izjavi, i prvo da pogledamo vašu izjavu iz 1997. godine.

ADVOKAT KEHOE: Ako mogu samo trenutak, časni Sude?

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U vašoj izjavi na stranici broj 005831 vi ste govorili o ograničenom kretanju. Da li to vidite, gospodine?

TUŽILAC RUSSO: Izvinjavam se, časni Sude, ali mislim da smo dobili pogrešnu stranicu.

ADVOKAT KEHOE: Izvinjavam se, izvinjavam se gospodine Russo. To je broj 00548134. Sigurno sam pogrešno pročitao.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: To je incident koji se dogodio 15. avgusta 1995. godine, kada ste vi tamo otišli. Da li vidite to?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Ne vidim datum 15. avgust...



ADVOKAT KEHOE – PITANJE: To je negde na sredini. Tu piše...
SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Izvinjavam se.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ako samo pogledate malo niže na toj stranici, ako bismo to mogli da spustimo malo... izvinite. To je paragraf na samom kraju. Vi tu govorite o odlaska u selo Zrmanja 15. avgusta 1995. godine?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Mm-hmm. Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: To je incident gde su kuće bile u plamenu, a takođe ste videli vojнике i autobus?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Sada, ako ja pogledam u ovo... u ovaj konkretni incident...

SUDIJA ORIE: Još uvek to nisam pronašao.

ADVOKAT KEHOE: To je paragraf pri dnu te...

SUDIJA ORIE: Zadnji paragraf... da, sada to vidim. Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, taj incident je za vas predstavljao nešto važno, prepostavljam?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Sada, dozvolite da skrenem pažnju na dokument P115 po *Pravilu 65 ter* broj 4703. I kao što vidite, to je izveštaj o situaciji za taj isti dan, 15. avgust 1995. godine. molim vas da pomerimo četiri stranice i da dodemo do broja 509827.

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da li je to...

sekretar: Dokument ima samo jednu stranicu.

ADVOKAT KEHOE: Po *Pravilu 65 ter...* to je dokument P120. Časni Sude, samo kako bi razjasnili dok postavljamo taj dokument, drugi red se odnosi na stanovništvo. Tako da za svako selo postoji i broj objekata, a stanovništvo se nalazi u drugom redu.

SVEDOK ANTTILA: U redu.

ADVOKAT KEHOE: Molim da to malo podignemo, samo malo.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Vi možete da vidite u ovom dokumentu gospodine, da devet kuća gori 15. avgusta u području Zrmanje. Da li vidite to?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Vidim to.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ne pominju se neki vojnici?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Ne.



ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Isto tako gospodine, u onoj kompilaciji podataka koji se nalaze u dokaznom predmetu P68, kada ste te podatke stavljali zajedno, vi niste priključili i jednu informaciju da su tu bili i vojnici takođe prisutni, zar ne? A ja govorim o sažetku kršenja ljudskih prava?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li želite to da pogledate?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Mislim da to nije u ovom izveštaju, jer se tu ne nalazi. To je na...

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pokrenuću ovo zbog vas gospodine, po pitanju ograničenja kretanja, i vi ste naveli u vašoj izjavi... vraćam se na dokazni predmet P172, poslednji paragraf u P172, stranica broj 548134.

ADVOKAT KEHOE: Možemo da spustimo još malo, molim vas. Časni Sude, čekam da se pojavi BHS verzija. Spustite malo.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A sada, druga rečenica... počinje sa drugom rečenicom. U stvari, počećemo sa prvom rečenicom: "Kada je pitanje ograničenja kretanja, mogu da kažem da je od sredine avgusta meseca, datum kada sam došao, pa sve do kraja avgusta 1995. godine povremeno bilo takvih slučajeva ograničenja kretanja. Hrvati su govorili da moraju da ograniče kretanje zbog takozvanih operacija čišćenja tokom kojih su tražili pobunjenike. Ali mi smo veoma često imali na umu da Hrvati smišljeno nameću takva ograničenja kako bi mogli nesmetano da pale i pljačkaju kuće." Sada gospodine, iz vremena kada ste bili u Sektoru Jug, UNMO je... i vi ste vršili humanitarni ili HRAT rad, je li tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: I to takođe, da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, UNMO posmatrači su nadgledali pokret trupa Hrvatske vojske, zar ne?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I...

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: To je bio zadatak koji smo imali.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li je tada neko vama rekao da je deo zadatka UNMO-a i dalje bio da se prate pokreti snaga Hrvatske vojske?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Kada smo se nalazili u patrolama, to je očigledno bio deo našeg posla.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I vaše je svedočenje da se to nastavilo i posle *Operacije Oluja*?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: To je jedan od osnovnih zadataka vojnih posmatrača i sa tim se nastavilo sve do kraja postojanja sektora.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li to na primer uključuje i ulazak Hrvatske vojske u Bosnu i Hercegovinu - kako bi se utvrdilo šta oni tamo rade?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: To bi bilo unutar područja na kojem su UNMO posmatrači radili, da.



ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, vaše je svedočenje da je generalno posmatračima UNMO-a bilo dopušteno da ulaze u Bosnu i Hercegovinu i da izveštavaju o tome šta trupe Hrvatske vojske čine, jer je ta strana bila u napredovanju?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Posmatrači UNMO-a nisu bili ograničeni granicama strana na tom području. Misija UNMO-a je bila za bivšu Jugoslaviju, a ne samo za Hrvatsku ili Bosnu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A da li je vaše opšte razumevanje...

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako sam ja to uopšteno razumeo.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U redu. Da sada pređemo na....

SUDIJA ORIE: Mogu li ja da postavim jedno pitanje zbog razjašnjenja? Nekoliko puta vam je bilo postavljeno pitanje da li je vaš posao bio praćenje pokreta snaga...

SVEDOK ANTTILA: Izveštavati...

SUDIJA ORIE: Izvinjavam se?

SVEDOK ANTTILA: Izvinite. Izveštavati o pokretima trupa koji se uoče.

SUDIJA ORIE: Da, da. To je upravo ono što meni nije sasvim jasno. Praćenje pokreta trupa, kako ja razumem reč "praćenje", može biti da ako vidite neku vojsku u pokretu, da ih vi onda pratite i da vidite gde oni idu, a drugo... bar kako ja to shvatam, drugi način razumevanja pokreta trupa je da vi pratite pokrete snaga od tačke A do tačke B i da vi gledate kako idu od tačke A do tačke B, stojite na jednom mestu, i da onda nastojite da povežete tu informaciju sa ostalim informacijama o sličnim pokretima trupa između tačke D i tačke E. Sada, šta... kada vi govorite o praćenju kretanja trupa, da li ste vi samo gledali šta se događalo ili ste vi sledili te trupe u pokretu kako biste saznali gde oni odlaze, i to ne statičnim posmatranjem već aktivnim kretanjem i praćenjem tih trupa?

SVEDOK ANTTILA: Mi nismo išli za konvojem kada bismo ga primetili. Mi bismo na primer posmatrali konvoj, a zatim bi o tome izvestili, pa bi onda neki drugi tim u svojoj zoni poslao posmatrače u tom pravcu gde su na primer uočeni pokreti.

SUDIJA ORIE: Da. Dakle, kada ste odgovarali na pitanje o praćenju pokreta trupa, vi ste na taj način razumeli pitanje i tako ste i odgovorili?

SVEDOK ANTTILA: Tako je.

SUDIJA ORIE: Hvala vam. Izvolite nastavite, gospodine Kehoe.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da obratimo sada pažnju na dokazni predmet Tužilaštva P170. Ponovo se radi o UN izveštaju o situaciji od... izvinjavam se, 31. oktobra 1995. godine. Molim vas da pogledamo drugu stranicu ovog dokumenta.

ADVOKAT KEHOE: Ako bi mogli to malo da spustimo? Sada je dobro. Časni Sude, ja čekam da se učita i BHS verzija, ne znam, ukoliko je nema... evo je, u redu. Idemo na tačku D u verziji na BHS-u. Da.



ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, u ovom... pod naslovom "Ostali bitni događaji i relevantne informacije" kaže se: "Štab UNMO-a obavešten je iz pouzdanog UN izvora..." Dakle, ko bi to mogao da bude, gospodine?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Ne bih znao.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U redu. "...da su uspeli da uđu u Titov Drvar i dalje: patrola koja je sa juga kretala u pravcu Titovog Drvara, zaustavljena je na kontrolnom punktu Hrvatske vojne policije. Patroli je naređeno da se vrati u Bosansko Grahovo. Patrola je obaveštena da im je potrebna dozvola od vojnog komandanta u Splitu (generala Gotovine). Patrola je uspela da uđe u Titov Drvar drugim putem i videli su 10 topova, šest kamiona Hrvatske vojske... svi su se nalazili u bazi gde su primećena obeležja 141. Logističke brigade."

ADVOKAT KEHOE: Sada bih se vratio na dokument koji nosi oznaku ERN 1D190013.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine, vidite ovde krugove, levo je zaokružen Knin, krugom u sredini je zaokružena Strmica, a sa desne strane je Bosansko Grahovo, i zadnji krug na vrhu je Titov Drvar. Da li vidite to?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da, vidim.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Titov Drvar... crvena linija predstavlja granicu, zar ne između Hrvatske i Bosne?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Titov Drvar je naravno u Bosni?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Sada, da li vi tvrdite gospodine da ste vi ili UNMO patrola, ili... da se vratim malo unazad. Drvar je bio područje koje se nalazilo u blizini linije sukoba Bosanskih i Krajiških Srba sa Hrvatskom vojskom i HVO, zar ne?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da, tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I da li vi kažete da su patrole UNMO imale ovlašćenja... patrole UNMO iz Sektora Jug bile ovlašćene u oktobru 1995. godine da idu u Bosnu i Hercegovinu i Titov Drvar kako bi obavestile o tome šta je Hrvatska vojska radila?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Na osnovu izveštaja o situaciji, nije mi potpuno jasno da li je to patrola UNMO napravila izveštaj.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ako ostavimo to za trenutak, da li vi možete da potvrdite da je to bilo dopušteno patrolama UNMO-a?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Naš zadatak je bio da izveštavamo o pokretima trupa, i po mom razumevanju, mi smo bili ovlašćeni da takođe prelazimo i na bosansku stranu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine, da li ste bili upoznati sa sporazumom, i da li su drugi posmatrači UNMO-a bili upoznati sa sporazumom koji je potpisani između UN-a i hrvatske Vlade od 6. Avgusta 1995. godine po kom je dozvoljeno posmatračima UNMO-a ili



je dozvoljeno UN-u da nastavi da deluje u Hrvatskoj, i šta im je sve dopušteno da rade. Da li ste upoznati sa tim?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Znam za to.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U redu.

ADVOKAT KEHOE: Da ga onda stavimo na ekran. Molim vas dokazni predmet Odbrane D28.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pogledajte sada to gospodine, i ako bi mogli to da pročitate. Recite mi kada budete prešli na drugu stranu.

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Mogu sada.

ADVOKAT KEHOE: Molim vas da pokažete sledeću stranu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li ste završili, gospodine?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Sada idite... ovaj dokument dozvoljava UN-u da nadgleda i izveštava o stanju ljudskih prava, zar ne?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U njemu ne postoji ništa što dozvoljava UN da nadgleda i izveštava o pokretima Hrvatske vojske , zar ne?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: To se tu ne spominje.

ADVOKAT KEHOE: Da sada pređemo na neke druge oblasti, i to je poslednja tema o kojoj ćemo razgovarati. Ako bi mogli da pokažemo dokazni predmet Tužilaštva P173, dokument iz 2007. godine. Radi se o izjavi svedoka iz 2007. godine, paragraf 29. Dakle, paragraf broj 29, ako bi mogli to malo da spustite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Vi ste u tom paragrafu rekli: "Mogli smo da vidimo uniformisana lica u blizini područja gde su se nalazile kuće u plamenu..."

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Mm-hmm.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U paragrafu broj 30, ako pređemo na sledeću stranicu, vi kažete, i o tome ćemo uskoro govoriti:"U udaljenim područjima..." u poslednjoj rečenici: "U udaljenim područjima, Hrvatska vojska je sasvim otvoreno palila i pljačkala." Da li vidite to, gospodine ?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da, vidim.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Sada gospodine, vi ste tada znali da je paljenje, na primer...

ADVOKAT KEHOE: ...i da pokažemo sada dokazni predmet Tužilaštva P154 i da pokažemo stranicu u njenom donjem delu, gde se u dokumentu pominju paljenja i pljačke koje su činili vojnici i civili.



ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li to vidite gospodine na prvoj stranici? Obeleženi paragraf, treći po redu... drugi na dole?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Vi ste dobijali izveštaje da su vojnici i civili pljačkali zajedno, je li tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Moguće.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da pogledamo jedan drugi unos u ovom dokumentu. Možemo da idemo tri stranice dalje u odeljak E, verujem da je to tri stranice, koji se tiče humanitarnog aspekta. U redu. Unos od strane Tima A – Potkonje, to je bio vaš tim, je li tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Radi se o 19. Septembru. Tu piše da je 19. septembra u 8.20 časova vršena istraga o jednoj zapaljenoj kući u Kninu, daje se koordinata. "Nema žrtava. Primećeno je da su kuću zapalili susedi koji su se vratili u to područje."

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako piše.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U redu. Da li ste primetili da je to bilo... da li je to bilo uobičajeno shvatanje mnogih... posmatrača UNMO-a – da je većina tih paljenja dolazila od strane suseda na tom području kao delo osvete?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Ponekad se to događalo, ali to nije bilo u svim slučajevima kada su kuće paljene.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: da sada na istoj strani pogledamo unos za tim Šibenik, u poslednjem redu. "Patrola je primetila muškarce u civilu i u uniformama kako pljačkaju sela."

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li ste vi razumeli da su civili i vojnici zajedno pljačkali sela?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Na temelju ovog izveštaja, da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Koliko ste vi dugo u vojsci?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Koliko dugo? Bio sam u vojsci od... tokom obuke 11 meseci, a zatim sam proveo dve godine u UN službi kao vojno lice.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, vojnici obično ne sprovode operacije zajedno sa civilima, zar ne?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: To je tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da pređemo sada na sledeću stranu ovog dokumenta. Radi se o izveštaju UNMO HRAT-a. Unos je od 19.-og, i tu piše:"19. septembar u 15.00 časova." Da li vidite to, gospodine Anttila?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U redu. Da pogledamo sada negde na sredini stranice rečenicu koja počinje sa "Ranije"

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: "Ranije je posetio područje..."



ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U redu. Reč "Ranije"... u stvari, možemo da krenemo od prethodnog reda kako bi dobilo smisla. "Preostali Srbi kažu da je područje ranije posetio vojnik Hrvatske vojske koji se korektno ponašao..."

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: "...ali oni veruju da uniformisana lica koja ih sada posećuju nisu pravi vojnici..."

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: "...HRAT je posetio Mokro polje i primetio je nekoliko civilnih vozila bez registarskih tablica sa prikolicama koje su bile natrpane stvarima pokradenim iz kuća. Ljudi koji su krali po kućama bili su i u civilnoj odeći i u vojnim uniformama."

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: To tako piše.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle to...

TUŽILAC RUSSO: Prigovor, časni Sude. Piše "Uniforme Hrvatske vojske".

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT KEHOE: Izvinjavam se. "Uniforme Hrvatske vojske". Izvinite. "Ljudi koji su pljačkali..." ispravljjam se uz izvinjenje.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: " Ljudi koji su pljačkali kuće bili su i u civilnoj odeći i u uniformama Hrvatske vojske"

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li su vam vojnici često govorili... izvinjavam se, da li su vam civili govorili da ljudi... da vojnici koji su dolazili kod njih, da ih oni nisu smatrali pravim vojnicima?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Bilo je slučajeva kada se to događalo, da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U stvari gospodine, ako se vratimo na vašu izjavu od 1997. Godine, dokazni predmet Tužilaštva broj P172, na stranici broj 548135, u prvom paragrafu... čekam da se pojavi verzija na BHS-u, gospodine Anttila. Čekam BHS verziju. Izvinjavam se.

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da. Nema problema.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Molim vas da uvećate vrh stranice, izvinjavam se. Ako pogledamo tu rečenicu... i kao dodatak tome gospodine, vi u tom prvom paragrafu u poslednjoj rečenici kažete: "Hrvati su palili i pljačkali kuće Srba nezavisno od njihovih vojnih aktivnosti." Mislite na nezavisno od njihovih vojnih aktivnosti?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, ti Srbi... ti vojnici su to radili potpuno nezavisno od njihovih vojnih zaduženja, zar ne?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: To sam pokušao tada da kažem.



ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A sada, bilo je takođe slučajeva kada su timovi UNMO-a suočili sa ljudima u maskirnim uniformama koji su pljačkali, i kada su oni... i kada su se oni suočili sa njima, oni su to prestali da čine, zar ne? Da li ste upoznati sa tim?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Znam da su im se suprotstavili kao i za slučajeve kada su to prestali da rade, da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Kada su se suočili sa timovima UNMO-a, oni su prekinuli i otišli su?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako... po mom razumevanju, tako je bilo, da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Na osnovu vašeg iskustva i razumevanja, vojnici kojima se izda naređenje da izvrše određenu operaciju, ne bi prekinuli sa tim i otišli u slučaju da se pojavi tim UNMO-a i kaže im da to prekinu da čine, zar ne?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: To je pravilno tumačenje.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da sada pređemo na dokazni predmet Tužilaštva P162. Radi se o izveštaju UNMO-a od 2. oktobra 1995. godine, kako bi mogli da se orijentise. I ako možemo da pređemo na treću stranicu... da. Pod tačkom IV, pri vrhu stranice gospodine, ako bi mogli to da pročitate.

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: "U toku je zlostavljanje i pljačka preostalog srpskog stanovništva. Hrvatski oficir za vezu (CALO-Croatian army liaison officer) je obavestio da su vlasti u Hrvatskoj vojsci svesni situacije sa srpskim stanovništvom. Takođe je rekao da hrvatska civilna policija može da pritvori i proveri sve građane Hrvatske, uključujući i vojnike, i da samo pripadnici Hrvatske vojske i policije u kompletним uniformama i sa odgovarajućim dozvolama mogu da nose naoružanje. On je zatražio od UNMO-a da dostavi sve informacije koje se tiču pljačkanja najbližoj policijskoj stanici što je pre moguće."

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine, izvinjavam se. Gospodine, da li su UNMO timovi koji su prikupljali informacije koje ste vi stavili zajedno u vašoj statističkoj komplikaciji, da li su oni rutinski te informacije dostavljali najbližoj policijskoj stanici što im je pre bilo moguće?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Kako ja to razumem, nakon što je to bilo usaglašeno, tako je stvari trebalo da se odvijaju, ali ja nisam bio u poziciji da to učinim i da prisustvujem tome.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Tako da vi ne znate ni da li su posmatrači UNMO-a to činili, zar ne?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT KEHOE: Ako mogu samo jedan trenutak, časni Sude.

(Odbрана se savetuje)

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, ja nemam više pitanja za gospodina Anttilu. Želeo bih da ponudim za usvajanje u spis kartu Drvara i drugih lokaliteta, kojia nosi oznaku 1D190031.



SUDIJA ORIE: To je ona karta na kojoj se nalaze četiri kruga?

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da.

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Odbrane D172.

TUŽILAC RUSSO: Nemamo prigovor, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane D172 prihvata se u spis. Molim vas da nastavite.

ADVOKAT KEHOE: Želeo bih da ponudim za usvajanje u spis popis stanovništva koji se tiče kuća, a on nosi oznaku 1D190006.

TUŽILAC RUSSO: Nemamo prigovor, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da li se tu radi o kompletном popisu ili...

ADVOKAT KEHOE: Ne, nije časni Sude.

SUDIJA ORIE:...samo nekim stranicama?

ADVOKAT KEHOE: Samo nekim stranicama.

SUDIJA ORIE: Da. Jer sam ja imao priliku da malo više to pogledam, i tamo gde sam govorio o onih 60 unosa, ja sam gledao u te dve stranice pod brojem 51 i 53, koje su nam dostavljene, i vi tu vidite da područja kao što je na primer Benkovac se dodatno dele na očigledno različita sela i zaseoke, i ja mislim...

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, samo zbog tačnosti, mislim da vi gledate u...

SUDIJA ORIE: Oh, ja gledam pogrešnu stranu?

ADVOKAT KEHOE: Da.

SUDIJA ORIE: U redu. Da onda samo... da li nameravate i to da ponudite u spis?

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude. Ja sam samo zbog tačnosti...

SUDIJA ORIE: U redu. Onda ču ja... ponovo, druga je bila... moram to da pronađem na svom kompjuteru kako bih znao...

ADVOKAT KEHOE: To je 1D1... izvinjavam se, 1D1...

SUDIJA ORIE: Da, ne mogu to da nađem pod tim brojevima. Jedino mogu to da nađem ukoliko su joj brojevi dodeljeni. Vratiću se možda posle pauze na to. Nema prigovora, ali Pretresno veće zadržava pravo da zatraži kompletnej...



ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE:... ili opsežnije informacije.

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Uz ovu ogradu... sada, upravo mi je nestala sa ekrana stranica i njen broj. Gospođo sekretarko, molim vas da ga ponovite.

sekretar: Da, časni Sude. Sledeći dokazni predmet 1D190006...

SUDIJA ORIE: Ne to, već poslednji broj koji ste dali?

sekretar: To je bio D172.

SUDIJA ORIE: D172, uz ogradu. To je bila karta.

sekretar: To je bila karta.

SUDIJA ORIE: Da.

sekretar: I ta karta 1D190006 biće dokazni predmet Odbrane broj D173.

SUDIJA ORIE: D173, a mislim da nam je gospodin Russo već rekao da nema primedbi?

TUŽILAC RUSSO: Tako je, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Onda se dokazni predmet Odbrane D173, uz ogradu koju sam naveo, prihvata u spis. Sledeći, gospodine...

ADVOKAT KEHOE: 1D190040, radi se o popisu stanovništva. I verujem časni Sude da...

SUDIJA ORIE: Sa 31. unosom za svaki...

ADVOKAT KEHOE: Tu ima više upisa koji su pridodati...

SUDIJA ORIE: Da, ali vidim da ima... u prvom redu imamo kolone do broja 31. Da li je to...

ADVOKAT KEHOE: Da li to ovako izgleda, časni Sude?

SUDIJA ORIE: Da, tako izgleda. I mislim da imamo samo jedan ili dva reda...

ADVOKAT KEHOE: Ja sam samo dva reda izdvojio...

SUDIJA ORIE:... koji su prevedeni na engleski jezik, ali nam to omogućava da barem pročitamo o čemu se u tim kolonama...

ADVOKAT KEHOE: Da.



SUDIJA ORIE:... radi, a to je uglavnom...

ADVOKAT KEHOE: Nacionalna pripadnost stanovništva.

SUDIJA ORIE:... nacionalna pripadnost stanovništva. Da. U vezi sa tim, na stranicama koje ste nam dali, a već sam rekao da su to strane broj 51 i 53, da su područja dodatno izdelenja. Na primer, vi ste naveli jedno selo na području Benkovca, ako sam u pravu?

ADVOKAT KEHOE: Verujem, časni Sude, da... da sam pominjao dva sela, a to su Lišane i Orlići.

SUDIJA ORIE: Pokušavam da ih pronađem. Da, mislim da je to selo Lišane Ostrovićko. Da li je to...

ADVOKAT KEHOE: Radi se o istom selu.

SUDIJA ORIE: Da. To je isto selo.

ADVOKAT KEHOE: Da.

SUDIJA ORIE: A sada, mi nemamo potpunu podelu područja Benkovac ovde, tako da nismo u mogućnosti da saznamo na koji način se područje Benkovca dalje deli i na koji način ta podela odgovara ili ne odgovara podelama koji se nalaze u izveštaju UNMO-a. Zbog toga, mi bismo želeli da bar za sela koja ste vi naveli imamo celinu područja u kojima se ona nalaze i gde su pomenuta kao deo tog područja, a to bi u ovom slučaju bio Benkovac.

ADVOKAT KEHOE: Da.

SUDIJA ORIE: To bi nam omogućilo da na bolji način uporedimo te podele u jednom području i vidimo da li se one međusobno slažu.

ADVOKAT KEHOE: Da.

SUDIJA ORIE: A ja će pogledati još kako bih utvrdio da li će imati još neki takav zahtev. Ja sada glasno razmišljam, ali skoro da bi ovo zahtevalo stručnu analizu dokumenata kako bi se utvrdilo do koje se mere jedan dokument zbog njegove strukture može upoređivati sa drugim dokumentima. Jer vi ste izneli pitanje tokom vašeg unakrsnog ispitivanja o određenim neslaganjima, ali neslaganja na osnovu naziva određenog unosa, što možda nije dovoljno da bi se doneo pravi zaključak. Možda ćemo se vratiti na to. Gospodine Russo, prepostavljam da imate dodatna pitanja za svedoka?

TUŽILAC RUSSO: Da, časni Sude.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Časni Sude, ja imam neka pitanja za svedoka, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da? A gospodin Cayley?

ADVOKAT CAYLEY: Nemam pitanja, časni Sude.



SUDIJA ORIE: Da. Gospodine Kuzmanoviću, prvo ćemo ići na pauzu. Mi ćemo... da, mislim da u stvari još nismo doneli odluku o poslednjem dokaznom predmetu.

sekretar: Da, časni Sude, to će biti dokazni predmet Odbrane D174.

SUDIJA ORIE: Gospodine Russo?

TUŽILAC RUSSO: Nemamo prigovor.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane D174 uz sličnu ogradu prihvata se u spis. A sada gospodine Kuzmanoviću, da li bi mogli da nam date procenu koliko će vam vremena biti potrebno za ispitivanje?

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Časni Sude, nadam se da neće trajati duže od pola sata.

SUDIJA ORIE: Neće trajati duže od pola sata. Idemo sada na pauzu i nastavljamo sa radom u 11.05 časova.

(pauza)

SUDIJA ORIE: Gospodine Anttila, sada će vas unakrsno ispitivati gospodin Kuzmanović, zastupnik gospodina Markača. Izvolite nastavite, gospodine Kuzmanoviću.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Hvala vam, časni Sude.

UNAKRSNO ISPITIVANJE : ADVOKAT KUZMANOVIĆ

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Gospodine Anttila, dobro jutro.

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Dobro jutro.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Gospodine Anttila, počeo bih tako što bi se vratio na odgovor koji ste dali gospodine Kehoeu na stranici broj 13 transkripta, u redu broj 11, kada ste pitani o opštini Zadar-Benkovac, a vaš odgovor... pitanje se odnosilo na štetu i da li je ona izvršena pre ili posle *Operacije Oluja* i vašoj proceni o tome. Odgovor je bio: "Bilo nam je opšte poznato da je tim Zadar-Benkovac radio na području gde su se nalazile kuće koje su bile uništene pre *Operacije Oluja*."

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Zamolio bih sekretara da nam prikaže dokazni predmet Tužilaštva broj P176 i da prikaže stranu 00548203.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Da li vidite to na vašem ekranu, gospodine Anttila?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.



ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: To se nalazi na otprilike prve dve trećine te stranice i pokazuje tim Zadar-Benkovac, je li tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: U toj proceni za Zadar-Benkovac, ja sam izbrojao potpunu štetu na 1.174 objekta i delimičnu štetu na 498 objekata, što čini ukupan broj od 1.672 objekta. Ali tu se ne nalaze nikakvi unosi o tome da li se ta šteta u oblasti Zadar-Benkovac dogodila ili nije pre *Operacije Oluja*. Da li je to tačno?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Da li znate, gospodine Anttila, da je značajna većina tih mesta u oblasti Zadar-Benkovac bila naseljena hrvatskim stanovništvom?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Kada je o samoj šteti reč, ukoliko neko pročita dokazni predmet Tužilaštva broj P176, i kada bi neko razumeo da je to šteta nastala zbog delovanja Hrvatske vojske posle *Operacije Oluja*, to bi onda bilo navođenje na pogrešan trag, je li tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: To bi bio slučaj, da.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Želeo bih da vi u istom dokumentu...

SUDIJA ORIE: Samo pre nego što nastavite, gospodine Kuzmanoviću, tu se govori o timovima, a ne o opštinama?

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Tako je, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da li je tim Zadar-Benkovac bio nadležan za celu opštinu Zadar-Benkovac, ili su i drugi timovi delovali u delu opštine... mislim, da li je područje odgovornosti za tim Zadar-Benkovac bio podudaran sa opštinom Zadar-Benkovac?

SVEDOK ANTTILA: Ne.

SUDIJA ORIE: Ne.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Objasnite nam onda to?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Zone timova bile su podeljene po geografskoj karti, i nalazili su se tamo gde bi tim bio raspoređen, i onda bi područje bilo određivano oko te oblasti. Tako da su svi timovi imali... u određenim područjima su postojale precizno utvrđene granice, ali su oni zbog puteva i drugih razloga ponekad morali da ulaze na područja zone odgovornosti drugih timova, kako bi došli na primer do određenog mesta.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Ništa od toga nije navedeno u ovom dokumentu, zar ne?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Nije.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kuzmanoviću, ovaj dokument govori o timovima?



ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Tako je.

SUDIJA ORIE: I o selima?

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Tačno.

SUDIJA ORIE: I ne govori ništa o zonama odgovornosti timova posmatrača, iako oni imaju imena otprilike prema mestu gde su stacionirani, ali je to možda isuviše komplikovano za dalje istraživanje. Ukoliko želite to da učinite, u redu, ali možda će biti potrebne neke pripreme.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Gospodine Anttila, na primer, tim Zadar-Benkovac nije odlazio u područje Otočca kako bi vršio uvid, zar ne?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Nije.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: U redu. A tim Otočac nije odlazio u zonu odgovornosti tima Zadar-Benkovac, je li tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Tako da je sve što je bilo potrebno u području Zadar-Benkovac izvršavao tim Zadar-Benkovac, je li tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Više ili manje, da.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: U redu. Da idemo sada na Otočac, gospodine Anttila, a ja ću sada da pronađem koja je to stranica. To je na istom dokumentu, dokaznom predmetu P176, a brojevi 8213 su poslednja četiri broja. Da li se to nalazi pred vama, gospodine Anttila?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da, vidim to.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: To je... Otočac je na celoj stranici, je li tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Da li je to samo slučajnost, gospodine Anttila, ili je to činjenica, da se 97 posto unetih brojeva objekata u Otočcu završava sa 0 ili sa brojem 5, kao i da je pomnoženo sa 5? Da li je to slučajnost ili je to samo zbog načina na koji su objekti bili izgrađeni u tim selima?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: To su brojke koje je poslao tim Otočac. Ja ne znam... ja ne znam zbog čega su množeni sa 5 u tom slučaju.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: To izgleda kao procena, zar ne?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: To tako izgleda.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Kao procene koje mogu da se zaokruže na veći ili na manji broj, mi to ne znamo?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da, to je istina.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Dakle, moglo bi da se kaže barem za stranicu koja govori o Otočcu, da broj zgrada nije baš precizan?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: To je zaključak koji možete da izvučete odatle.



SUDIJA ORIE: Gospodine... molim vas nastavite.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Ako ponovo pogledate na stranicu čija su poslednja četiri broja 8206, dakle Zadar-Benkovac, samo Zadar- Benkovac, to je donja trećina ove stranice - 100 posto unetih podataka su pomnoženi brojem 5 kada su u pitanju brojbi objekata, zar ne?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: To je još jedna procena, je li tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Čini se da je tako.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: I ponovo, može biti tačna, možda je i netačna, ili je zaokružena na viši ili na niži broj, je li tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Bilo je sedam UNMO timova, vi kažete?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Koliko ste imali vozila?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Ne sećam se broja vozila koje smo imali u sektoru, ali u osnovi su timovi trebalo da imaju po tri vozila u svakom timu.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Tri u jednom timu?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: U jednom timu, da.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: A koliko bi ljudi bilo u svakom od tih vozila?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Moglo bi ih biti od dvoje do četvoro.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Da li su zone odgovornosti... kada pogledate dokazni predmet Tužilaštva broj P176, vidite tu: Gračac, Zadar-Benkovac. Da li su svi timovi bili jednak po pitanju zona odgovornosti ili su neke od njih bile veće ili manje?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Naravno da njihove veličine nisu bile jednake. Bile su različite veličine, različita područja.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: U vašoj izjavi 2007. godine... izmakao mi je broj dokaznog predmeta, časni Sude... na strani broj 9, dokazni predmet Tužilaštva P173, u paragrafu broj 47, rekli ste da je bilo 389 sela i zaseoka koji su bili posećeni do 4. Oktobra 1995. godine, je li tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: A koliko je ljudi... ja pretpostavljam da su svi posmatrači UNMO-a bili muškarci, zar nisu?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Nisu svi. Sa nama je takođe bila i jedna žena UNMO posmatrač.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: U redu. Od posmatrača, koliko je njih bilo zaduženo da obide tih 389 sela do 4. Oktobra 1995. godine?



SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Ne sećam se tačnog broja posmatrača UNMO koje smo imali tada u sektoru, ali ih je u osnovi bilo oko osam u svakom timu, što otprilike iznosi 56 ljudi, a zatim i članovi štaba, tako da bi konačan broj iznosio negde oko 70.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: U redu. Dakle, 4. oktobra vi ste imali... na osnovu paragrafa broj 47, 389 sela i zaseoka koje ste obišli, i ako sada pogledamo poslednju stranu dokaznog predmeta Tužilaštvoa broj P176, tu se ukupno navodi 414 sela u tom dokumentu P176 za 4. novembar 1995. godine?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Mm-hmm, da.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Dakle, od 4. oktobra pa do 4. novembra, posećeno je još 25 zaseoka, je li tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako proizilazi iz ovih brojeva.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kuzmanoviću, da li sam ja dobro shvatio iskaz svedoka da je došlo do dvostrukog brojanja?

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Da.

SUDIJA ORIE: Onda...

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Ja samo... govorim o samom dokumentu, a ne nužno i o duplom brojanju, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da. Molim vas nastavite.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Molim vas gospođo sekretarko da nam pokažete dokument Tužilaštva P63.

SUDIJA ORIE: Da, ali bih mogao da se vratim na ovo.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Svakako, časni Sude.

SUDIJA ORIE: U izjavi je rekao kako je posećeno mnogo sela i zaseoka?

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Da.

SUDIJA ORIE: Sada, ja ne znam da li je napravljena ispravka za dvostruko brojanje ili se brojalo na osnovu ovog dokumenta. Onda bi to uključilo dvostruko brojanje i vaš zaključak o dodatnom broju sela, jer to izgleda kao zaključak, koja su posećena tokom ovog perioda, i čine se razumnim zaključkom; ali ako je već uračunato dvostruko brojanje u onih 389 sela, onda ta dodatna sela nisu nužno posećena u ovom vremenskom periodu.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Rešiću to, časni Sude.

SUDIJA ORIE: To kod mene izaziva nedoumicu. Da.



ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Gospodine Anttila, pored dokumenta P65, ako bi...

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Molim vas gospođo sekretarko, ako bi mogli da ga prikažete.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Pored dokumenta P65... sačekaću da se pojavi pre nego što postavim pitanje.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Ako bi mogli... da, tako je. Hvala vam. Molim vas gospođo sekretarko, ako bi mogli da ga prikažete P65, a na dokument P63 će se ubrzo vratiti.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Dokazni predmet P65 je obrazac koji je svakodnevno popunjavao svaki tim tokom utvrđivanja nastalih šteta, je li tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Kada bi posetili selo, oni bi u ovoj formi popunili obrazac, da.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: I to je jedini obrazac koji mi imamo, zar ne, za koji vi znate u čitavom ovom predmetu koji dokumentuje pregled jednog određenog dana, je li tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Dakle, imamo sedan UNMO timova, je li tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Svaki UNMO tim je popunjavao ovaj P65, je li tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: I obrazac P65 je u stvari suština vašeg rada, zar ne?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je, da.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Ako bi sada mogli da se vratimo... da se vratimo na dokazni predmet Tužilaštva P63, koristću ih trenutno oba, i sačekaću sa pitanjem dok se ne pojavi BHS verzija pred nama. P63 ima datum od 17. avgusta 1995. godine, zar ne?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: I tu piše 15.00 časova, a to je 3.00 popodne?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Dakle, vi biste započeli svoje obilaske, ako bi to bilo moguće, sledećeg dana, 18. avgusta, je li tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: A izveštaj od 4. novembra – P176 je bio sastavljen na osnovu uputstava koje ste vi izdali da se izvrši pregled po dokumentu P63, je li tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.



ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Sada, ja sam brojao dane od 18. avgusta do 31. oktobra, i njih ima 84?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Dakle, tokom 84 dana vršenja terenskog obilaska i ... i znate, ja nisam matematičar, ali daću sve od sebe. Tokom 84 dana, bilo je sedam timova posmatrača UNMO, je li tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Svaki od timova ima jedan obrazac koji popunjava kako bi ga dostavio vama, da biste vi sastavili te izveštaje?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Ne, to nije tačno. Nije se radilo na taj način.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Recite mi onda kako se radilo?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Kada bi došli u obilazak nekog sela, oni bi ispunili obrazac P65 i predali bi ga, ali za svako selo posebno. Tako da oni nisu... oni su dostavljali više takvih obrazaca P65.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Više njih po danu?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Jednog dana, na primer, za to je P65 služio... timu je rečeno da se vrate i da obave posao drugačije jer su u taj određeni dokument uključili nekoliko zaseoka, a trebalo je da se unosi selo po selo. To su bili obrasci koje smo mi dobijali i koje smo čuvali u datoteci, i bili su brojni.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: U redu. Vi rukom pokazujeet otprilike...

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Pa, možda bi to bio jedan pun...

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Registrator?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Registrator, da.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: U redu. Jer, to se pojavljuje... ako možemo da se vratimo na P65.

SUDIJA ORIE: U međuvremenu ću da postavim jedno pitanje. Kada vi kažete... gospodin Kuzmanović je brojao dane. Da li ste vi radili sedam dana nedeljno na tom zadatku?

SVEDOK ANTTILA: UNMO organizacija je radila sedam dana u nedelji.

SUDIJA ORIE: Sedam dana u nedelji?

,

SVEDOK ANTTILA: Da.

SUDIJA ORIE: Da. Nije bilo slobodnih dana?

SVEDOK ANTTILA: Nije bilo slobodnih dana. Nije bilo neradnih nedelja.

SUDIJA ORIE: Da. Molim vas da nastavite.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Hvala vam, časni Sude.



ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Imamo ponovo dokument P65, i ako ga pomerite u desno, ako je moguće... izvinjavam se, na drugu stranu. Tu nailazimo na neke rupe gde se nalazio taj dokument u registratoru, zar ne?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: U redu. Dakle, vi kažete da ste imali pun registrator ovih UNMO izveštaja o kršenjima ljudskih prava u formi obrazaca, poput P65?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: I jedini dokument koji imamo od svih tih jeste upravo ovaj obrazac?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Da li bi tim posmatrača UNMO ovaj obrazac ispunjavao za svako selo u koje su odlazili?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: To je bila namera, da.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Dakle, ako bih ja otišao u pet sela kao posmatrač UNMO-a, morao bih da imam pet ovih obrazaca P65?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da, i da ih ispunite, da.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: U redu. Dakle, ako ja odem u jedno selo... u pet sela tokom jednog dana, da budem jasniji, ja bih imao pet ovakvih obrazaca P65?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Dakle, teoretski, moglo bi da bude više obilazaka od strane posmatrača UNMO tima tokom jednog dana?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Moja prvobitna procena je bila da bi za 84 dana sedam UNMO timova posmatrača, da je svaki od timova ispunio po jedan obrazac, njih ukupno bilo 588. A moglo ih je biti i duplo više, zar ne? Mogli ste imati i više od 500 ovih obrazaca P65 u vašem registratoru?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Kako to?

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Pa, vi ste rekli da je svaki UNMO tim odlazio u selo, i da bi tada popunjavao jedan od tih obrazaca, je li tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da, osim ako to selo već nije neko ranije obišao.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: U redu. Ali mi to ne znamo jer nemamo sve te UNMO formulare, je li tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Dakle, jedino što je sačuvano od čitave te baze podataka o obilascima jeste samo ovaj jedan dokument, P65?



TUŽILAC RUSSO: Prigovor, časni Sude. Smatram da je pitanje postavljeno na način da sugerise da je čitavo posmatranje zasnovano samo na jednom primerku koji je dostavilo Tužilaštvo.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Ne, to nije ono što sam ja sugerisao, časni Sude. Ja samo kažem da je od svih tih dokumenata o obilascima ostao samo ovaj jedan dokument. Postoji još na stotine drugih takvih dokumenata koje mi nemamo, i to nas onemogućava da proverimo brojeve koji su nam prikazani u pregledu.

SUDIJA ORIE: Da. Sada gospodine Kuzmanoviću, mislim da ste potpuno u pravu po pitanju potvrđivanja da li su podaci pravilno uneti u bazu podataka. Čak i bez svih proračuna koje ste vi napravili, mogli ste da dođete do tog zaključka, zar ne? Mislim na to da li ih ima 588 ili 629 ili 432. To ne čini nikakvu razliku. Obrasci se tu ne...

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Tako je.

SUDIJA ORIE:... nalaze, tako da nam obrasci ne omogućavaju da proverimo da li su podaci sa obrascima precizno preneti u bazu podataka.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Tako je, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da. Uprkos tome da li je bilo sedam, devet ili tri tima posmatrača UNMO, to ništa ne menja.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Shvatam.

SUDIJA ORIE: Da. Molim vas nastavite.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Hvala vam, časni Sude. Sada ću preći na dokazni predmet Tužilaštva broj P176, koristeći P65 kao osnovu. Ako možemo da zadržimo P65 na... izvinjavam se, gospođo sekretarko.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Dakle, u dokaznom predmetu P65 se pominje koordinata 9390, je li tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Možete li da objasnите Pretresnom veću šta uopšteno predstavlja ova koordinata?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Uopšteno, koordinata predstavlja... na karti... gde je...

SUDIJA ORIE: Možemo li to da uradimo na drugi način? Možemo li... ako bi Pretresno veće reklo na koji je način razumelo...

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Promeniću to, časni Sude.

SUDIJA ORIE:...koordinatu, onda bi to vi mogli da potvrdite. To je karta...

SVEDOK ANTTILA: To je karta i...



SUDIJA ORIE:... koja je podeljena na kvadrate?

SVEDOK ANTTILA: Upravo tako.

SUDIJA ORIE: I ti kvadрати имају бројеве и координате, и ако има четири броја у координати, онда је ту реч, како ја разумем, о квадратном километру, а уколико се дода још неки детаљ па имамо шест цифара, онда је реч о квадратима од 100 пута 100 метара?

SVEDOK ANTTILA: Тако је.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: У redu, часни Суде.

SUDIJA ORIE: Молим вас да наставите.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Молим вас господо секретарко да ставите на екран документ који носи ознаку 1D190043. Ние ту? Нама је рећено да је учитан у систем електронске суднице. Да пробамо преко система *Sanction*.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: У redu. Скрећем вашу пажњу на карту где се налази координата 9390.

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Да.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: То се налази поред општине Плавно, је ли тако?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Тако је.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Ако сада пређемо на другу страну tog документа која носи ознаку 1D190044, ту се очигледно ради о увећаној координати број 9390, је ли тако?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Мм-хмм. Тако је.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Сада, у доказном предмету Тужилаштва P65 се primećuje u координати под бројем 9390, 263 објекта од којих је њих 207, верује се, оштећено током *Operacije Олуја*, barem према доказном предмету P65, је ли тако?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Тако је.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Ја зnam да је ово сателитски snimak, али ја ту не видим nijednu kuću u ukviru координате 9390?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Тако је, и zbog toga... као што smo juče i говорили, тaj izveštaj je bio... tražili smo od тима posmatrača да буде precizniji u tom izveštavanju. Ali je то...

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: То је bio чист промашај, зар не?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: То је bio чист промашај, да.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Да се сада вратимо на P176 на trenutak.

SUDIJA ORIE: Гospодине Kuzmanoviću?



ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Da, časni Sude?

SUDIJA ORIE: Primetio sam da se na prvoj od vaših mapa Plavno nalazi prilično blizu koordinati WJ9390, dok je na drugoj mapi u gornjem desnom uglu...

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE:...te koordinate.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: To je *Google* mapa, časni Sude, tako da ukoliko postoji nešto... Plavno u bilo kojoj koordinati... ili na fotografiji se ne pojavljuje unutar koordinate 9390.

SUDIJA ORIE: Slažem se, ali na drugim mestima...

ADVOKAT KUZMANOVIĆ:... se pojavljuje.

SUDIJA ORIE:... što iznenađuje, zar ne?

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: To jeste iznenađujuće, časni Sude, ali ovo je snimak iz bliza, tako da to pripisujem kompjuterskoj grafici radije nego nekoj velikoj grešci. Mogu li da nastavim časni Sude?

SUDIJA ORIE: Možete da nastavite, ali samo želim da znate da me iznenađuje da se na prvoj fotografiji Plavno nalazi u jugozapadnom delu susedne koordinate, a da se na sledećoj fotografiji nalazi u severozapadnom području. U najmanju ruku, to je...

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Mislim, časni Sude, da ukoliko bi...

SUDIJA ORIE: A istovremeno, moglo bi biti da prva fotografija prikazuje neko selo, ali da je u najmanju ruku mesto gde se nalazi Plavno na karti drugačija.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ:Da, složio bih se sa tim, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da. Molim vas da nastavite.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Časni Sude, ja bih želeo da ponudim ove fotografije u dokaze, naravno uz naznaku da se Plavno ne nalazi u koordinati 9390.

SUDIJA ORIE: Naznaka je različita od nuđenja dokumenta u spis.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Svakako. Ja prepostavljam...

SUDIJA ORIE: Jer, da li je Plavno... može biti... ne mogu da isključim mogućnost da pogledam malo bliže – da je selo Plavno blizu koordinate WJ9390, dok u drugoj koordinati ne vidim da se pojavljuje bilo kakvo drugo ime.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Svakako, stići ću do toga.



Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SUDIJA ORIE: Dakle, možda je malo preuranjeno za naznaku.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: U redu, časni Sude. Nema problema.

SUDIJA ORIE: Gospodine Russo?

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, ja nemam prigovor da se taj dokument uvede u dokaze u svrhu o kojoj se o njemu govorilo u transkriptu, sve do trenutka dok ne postoji razumevanje da je prigovor nekako... da odsustvo prigovora znači i prihvatanje tačnosti ovog dokumenta.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Ne, ja nemam problem sa tim.

SUDIJA ORIE: Da. To je prihvatljivo. Dakle, gospođo sekretarko?

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Odbrane D175.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane D172 prihvata se u spis. Molim vas da nastavite.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Hvala vam, časni Sude. Da se vratimo na P176. P176, molio bih, i to stranicu broj 548207. Od sada ću govoriti samo poslednja tri broja.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Pri kraju, pri trećini ovog dokumenta, govori se o području Plavno, je li tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Da li se ovde pominje ijedna koordinata koja bi glasila 9390, kao što se pominje u dokaznom predmetu P65? Preformulisaću pitanje. Ovde se ne pominje koordinata 9390 za Plavno na stranici broj 207 u dokaznom predmetu P176, je li tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Isto važi i za sledeću stranicu broj 208. Prva tri unosa se odnose na Plavno i nigde se ne pominje koordinata 9390, je li tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Ako se vratimo na astranicu broj 207 i pogledamo Plavno, poslednja četiri reda sa desne strane počinju. Piše: Ostalo, Delimično oštećenje, Totalno oštećenje, Broj objekata, i to je red na koji želim sada da se usmerimo. Ako pogledamo Plavno, treći unos je Bradiši, i tu se nalazi broj zgrada gde nema unosa. Ima 0 totalno oštećenih i 41 delimično oštećenih objekata, je li tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Kako možete da odredite procenat delimično oštećenih zgrada kada nemate ukupan broj zgrada u opštini?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: To ne možete da uradite.



ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Isto to važi i za sledeća dva unosa. Markelo – gde su unete dve totalno oštećene zgrade, ali mi ne znamo koliko je ukupno objekata tamo bilo, je li tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Isto važi i za selo Petkovi, gde je 22 delimično oštećene zgrade, a nijedna totalno oštećena zgrada, ali mi ni tu ne znamo koliko je ukupno bilo zgrada?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Dakle, statistički nije moguće koristiti barem ove podatke koji se nalaze u dokaznom predmetu Tužilaštva P176 kako bi se došlo do tačnog procenta oštećenih zgrada u odnosu na totalno uništene zgrade, je li tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Moglo bi tako da se kaže.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Da li sam u pravu?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: U pravu ste.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Molim vas da pogledamo stranicu broj 208. Imamo potpuno istu situaciju kod tima Potkonje u području Palanke?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Ima sedam unosa u gornjoj trećini ili polovini stranice gde se ne pominje ukupan broj zgrada, a imamo unete podatke o potpuno ili delimično uništenim objektima, je li tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da, tako je.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Tako je nemoguće da se utvrdi procenat?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kuzmanoviću, shvatili smo vašu poentu. Ono što interesuje Pretresno veće jeste kakav to efekat ima na celinu. Jer, ukoliko nedostaje samo 1 posto zgrada, ako onda pogledamo potpuno oštećene ili delimično oštećene objekte, mi onda možemo da procenimo kakav to uticaj ima na ukupan broj, pored očiglednih nepreciznosti koje se, jasno je, pojavljuju. Izvolite nastavite.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Časni Sude, ukupno ima 414 sela, a od toga u 333 sela nije unet ukupan broj objekata u njima, a pojavljuju se brojevi za delimično ili u potpunosti oštećene objekte, što je nekih 8 posto od ukupnog broja. Tako da sam ja uveren da Pretresno veće može...

SUDIJA ORIE: To je svakako nešto oko čega Pretresno veće očekuje da se strane usaglase. Ovo je samo analiza dokumenta. Da li je dokument u drugim pogledima pouzdan ili ne, to je drugo pitanje, ali mi svakako imamo utisak o tome bez zalaženja u detalje. Da li je to nešto gospodine Russo u čemu bi vi mogli da se složite sa gospodinom Kuzmanovićem?

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, bićemo srećni da se sastanemo i to učinimo.

SUDIJA ORIE: Da, molim vas da tako i uradite.



ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Drugi procenat koji nije tačno predstavljen, bar kada je reč o dokaznom predmetu P176, gospodine Anttila, jeste činjenica da broj objekata uništenih pre *Operacije Oluja* nije uključen u ukupan postotak i nije izbačen, je li tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Već smo prikazali da je bilo nekoliko unosa za uništene objekte u opština gde su primarno živeli Hrvati, a u drugoj koloni nije označeno da su one bile oštećene pre *Operacije Oluja*, je li tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

SUDIJA ORIE: Ako bi strane takođe to mogle da analiziraju i da vide da li bi mogle da postignu sporazum o tome kakav će uticaj to imati na konačne brojeve, to bi Pretresnom veću pomoglo prilikom tumačenja ovih dokumenata – dokaza koji su uvedeni u spis, i naravno mi bi ih na adekvatan način analizirali, a mi bi cenili pomoći strana u ovom slučaju.

TUŽILAC RUSSO: Svakako, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Izvolite nastavite.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Hvala vam, časni Sude. Molim vas da pređemo na dokazni predmet Odbrane D171.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Da li se to nalazi pred vama, gospodine Anttila?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Imamo žutu strelicu koja se nalazi na desnoj strani dokumenta, a to je dokazni predmet P165, a dolazi iz tima UNMO u osnovi vama u štab UN-a za Sektor Jug?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: To je dokazni predmet P65.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Da. Ukoliko sam pogrešno izgovorio, izvinjavam se. P65?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Sve je to dolazilo kod vas, je li tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Stizalo je do mene.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: U redu. Vi ste nam rekli da je P65 bio osnova vaše statističke analize, je li tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: A mi sada imamo samo jednu stranicu od tih stotina stranica P65 za analizu, je li tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Mi imamo samo jednu stranicu od najmanje 414 stranica, kojliko je bio broj sela koja su obuhvaćena ovim pregledom, da.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: I vi ste nam već rekli da je u najmanju ruku P65 urađen pogrešno, zar ne?



SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Taj jedan, da.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Hvala vam. Časni Sude, nemam više pitanja.

SUDIJA ORIE: Hvala. Odbrana Čermaka i dalje ostaje pri stavu da nema potrebe da...

ADVOKAT KAY: Nemamo pitanja, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da. Gospodine Russo. Da. Sutkinja Gwaunza ima pre toga pitanje za svedoka.

PRETRESNO VEĆE: ISPITIVANJE

SUTKINJA GWAUNZA: Da, gospodine Anttila. Da se vratimo ili da govorimo o dnevnim izveštajima o situaciji, i njihovo pominjanje objekata koji su oštećeni ili spaljeni. Mogu li da vas pitam: da li znate, jesu li ti podaci i te brojke uključivale na primer broj objekata ili građevina koje su gorele ili koje su bile spaljene unutar jednog imanja? Drugim rečima, ukoliko bi tim posetio jedno imanje na kojem se nalazi kuća i neke manje zgrade i oni ustanove da su i kuća i zgrade zapaljene, da li bi oni u svom izveštaju rekli da gori pet zgrada ili bi rekli da gori jedna, misleći pri tom na to imanje?

SVEDOK ANTTILA: Po mom shvatanju, timovi su smatrali kućama samo objekte u kojima su ljudi živeli, tako da oni nisu računali i šupe i staje za stoku, i tako dalje. To nije bio njihov zadatak.

SUTKINJA GWAUNZA: Hvala vam.

SUDIJA ORIE: Gospodine Russo?

TUŽILAC RUSSO: Hvala vam, časni Sude.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC RUSSO

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Anttila, želeo bih da se vratim na neke oblasti koje su bile pokrivenе tokom unakrsnog ispitivanja, i krenuću od kraja. Obrazac P65, kolekcija podataka o kojoj smo govorili i gde je gospodin Kuzmanović izneo da je to jedini i jasno je da je jedini koji imamo u dokazima, i vi ste ga dali našoj kancelariji odakle? Da li je on bio jedini koji ste sačuvali?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: To je... zato što to nije bilo u dosijeu u kome se čuvala zbirka tih podataka, tako da sam ja... to je bio jedan dodatni dokument koji je trebalo da bude vraćen timu, i zbog toga se on nije našao u registratoru gde su se ostali dokumenti nalazili, i tako je on završio kod mene umesto da se pošalje u dosijeu u Zagreb.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala vam.



TUŽILAC RUSSO: Ako bi sada mogli, gospođo sekretarko da prikažemo dokazni predmet P176 i da pređemo na stranicu čija su poslednja četiri broja 8207.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Anttila, pitao vas je gospodin Kuzmanović da li se ili ne bilo koji od ovih unosa odnosi na koordinatni kvadrat WJ9390, a ja bih vam skrenuo pažnju na primer na unos za Palanku u Plavnom, koja je peta od kraja u ovom dokumentu?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: I ona nosi oznaku WJ937930?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Možete li da nam kažete kako se to odražava i da li se odražava na WJ937930 kao lokaciju?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: One su blizu jedna drugoj.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Da li je unutar ili je u blizini, ili nešto poput toga?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: 9390 broj koordinate... imamo tri broja razlike između broja 90 i broja 93, što označava udaljenost od otprilike 3 kilometara u tom pravcu.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala vam. Takođe ste pitani tokom unakrsnog ispitivanja... to je izneo gospodin Kehoe kada je govorio o vojnim posmatračima UN-a koji su nailazili na pojedince u uniformama koji su pljačkali i da kada bi im se suprotstavili da bi ti pojedinci onda jednostavno prekinuli sa pljačkanjem i odlazili. Da li se sećate toga?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Sećam se toga, da.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Da li možete da iznesete Pretresnom veću ideju koliko se često to događalo... u smislu koliko puta su uočeni pojedinci u uniformama kako pljačkaju?

ADVOKAT KEHOE: Izvinjavam se, ali ja sam ga pitao sa dodatkom – ukoliko zna.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Ako znate?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Ja nemam informaciju koliko se to često puta događalo. Povremeno se događalo, ali su postojali izveštaji kada se uopšte nije spominjalo šta se događalo nakon što bi se tim ljudima suprotstavili.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Da li ste vi ikada razgovarali sa nekim od posmatrača UN-a koji su intervenisali kako bi zaustavili pljačku?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da, razgovarali smo, a izveštaji... ili razgovori su naveli na zaključak da su oni u nekim slučajevima, rekao bih, jednostavno prestali to da rade, a to su informacije iz druge ruke, a u nekim slučajevima nisu prestali sa pljačkom.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Da li ste vi dobili određena konkretna upustva oko toga da li vojni posmatrači UN-a trebaju da pokušaju ili ne trebaju da intervenišu u takvim prilikama?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Prema informacijama kojima smo mi raspolagali, nama je bilo dozvoljeno da razgovaramo sa njima, ali mi njih fizički nismo



mogli da zaustavimo, nismo mogli da ih sprečimo da rade sve ono što su radili, jer mi nismo imali ovlašćenja da to i učinimo.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala vam. Takođe ste govorili o izveštaju o situaciji u kome piše da je oficir za vezu Hrvatske vojske 2. oktobra ili oko tog dana 1995. godine tražio informaciju ili je tražio da vojni posmatrači UN-a odmah dostave informacije lokalnoj policijskoj stanici o zločinima koje su videli. Da li imate bilo kakvu informaciju o tome da li je hrvatski oficir za vezu to tražio od vojnih posmatrača UN-a pre 2. oktobra 1995. godine?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Nemam nikakvu informaciju o tome.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hteo bih da objasnim nešto iz transkripta, na stranici broj 19, mislim da je od reda 14 do reda broj 17, a to je bilo... ako mogu da pređem na to. Postavljeni vam je pitanje o pregledu oštećenja koja su sastavili vojni posmatrači UN-a. Tu piše: "Da sada pogledamo... u ovom dokumentu imate 3.000 objekata i 3.000 uništenih objekata u okviru koordinate obima 1 kilometar puta 1 kilometar, je li tako?" A vaš odgovor je bio: "Tako je." Ono što ja tražim od vas da razjasnite jeste – da li vi kažete da je svih 3.000 objekata bilo u okviru tog kvadratnog kilometra?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Šta tačno mislite pod tim?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: To znači da ono što je tu istina jeste da su u izveštaju brojke tačne. Korenica, o kojoj je reč, jedna koordinata je obuhvaćena u opšte područje koordinata.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala vam. Takođe vam je pokazan dokument o popisu stanovništva od strane gospodina Kehoea, a taj popis stanovništva je bio iz 1991. godine. Da li je to dokument koji ste vi koristili kada su vojni posmatrači UN-a sačinjavali popis oštećenja – dokument iz 1991. godine?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Pa, ovaj popis je u drugačijem formatu.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Mislim da vaša... ispravite me ako grešim – vaša dodatna izjava svedoka, verujem da je to dokazni predmet Tužilaštva P173, ako bi mogli sada to da vidimo, gde se kaže u paragrafu broj 39, a to je tu drugi paragraf. Predlažem vam da to pogledate kada se pojavi na ekranu i da mi potom kažete da li se sećate ili se ne sećate da li je taj pregled bio iz 1991. godine?

ADVOKAT KEHOE: Ako mogu da objasnim, časni Sude? Pregled potiče iz popisa stanovništva iz 1991. godine, a knjiga je objavljena u Zagrebu 1993. godine.

SUDIJA ORIE: To smo videli na naslovnoj strani.

ADVOKAT KEHOE: Da.

SUDIJA ORIE: Da. Gospodine Russo.

TUŽILAC RUSSO: Hvala vam, časni Sude.



TUŽILAC RUSSO – PITANJE: I sa tim saznanjem, da li vi... da li kažete... da li je to isti pregled koji ste vi koristili za izradu ovog pregleda oštećenja od strane vojnih posmatrača UN-a? Pokušavam da otkrijem da li je to isti dokument o kome govorimo?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tu piše da su službeni podaci Krajine, što znači da su verovatno bili zasnovani na istim informacijama, ali on je nastao tako da se pojavljuje kao dokument koji je nastao u Krajini.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala vam.

TUŽILAC RUSSO: Gospođo sekretarko, ako bismo mogli da prikažemo dokazni predmet P62?

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Anttila, dok se taj dokument ne pojavi, vama je pokazana jedna karta u kojoj je gospodin Munkelien obeležio drugo jedno područje u Kninu gde je verovao da ste vas dvojica na tom području zajedno izvršili analizu kratera?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Sada vas molim da ukoliko možete pomognete Pretresnom veću i odredite koje je to precizno područje, i ono što bih vas ja zamolio, ako ste u mogućnosti i ako vas sećanje služi na to konkretno mesto gde kažete da je izvršena analiza kratera – da li vam je to poznato? Da li postoji išta što vam je ostalo u sećanju?

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe?

ADVOKAT KEHOE: Nije mi jasno pitanje. Da li se traži od svedoka da se ponovo obeleži karta koja je prethodno obeležena i to nakon što je svedoku pokazana druga lokacija koju je odabrao gospodin Munkelien? Mislim, da li zastupnik pokušava da opozove prethodnog svedoka? Nisam siguran o čemu se radi, ali sam mislio da je jasna stvar nasuprot lokacije koju je izabrao gospodin Munkelien u odnosu na lokaciju koju je pokazao gospodin Anttila.

SUDIJA ORIE: Da. Mislim da je od velikog značaja da vidimo ako možemo da pronađemo ko je u pravu a ko je pogrešio, ili su možda obojica pogrešili, da ne kažem da su obojica u pravu.

ADVOKAT KEHOE: Da, gospodine.

SUDIJA ORIE: Molim vas nastavite, gospodine Russo.

TUŽILAC RUSSO: Hvala vam, časni Sude. Gospođo sekretarko, molim vas ako možemo da povećamo ovo područje koje se nalazi neposredno ispod natpisa *Knin, opšte snabdevanje*. Samo još malo ako možete? Hvala vam.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Anttila, vi se uopšteno sećate da se ispod tog natpisa *Knin, opšte snabdevanje* nalazi oblast gde vi kažete da je vršena analiza kratera, je li tako?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Ono što bih želeo... i ja razumem šta brine gospodina Kehoea. Ja neću... svakako neću tražiti od njega da obeleži drugu lokaciju. Ono što ga ja



pitam jeste: da li postoji bilo šta u vezi tog konkretnog područja u vezi koga on ima određeno sećanje po pitanju onoga što je on video tokom analize kratera, što bi moglo da pomogne Pretresnom veću da odredi ko je u stvari bio u pravu – on ili gospodin Munkelien?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Ja se sećam da su kuće bile u stvari višespratne stambene jedinice, imale su nekoliko spratova. Nisu bile kvadratnog oblika već su imale različite balkone, koji su bili istureni na fasadama i... te kuće na sredini slike, po mom najboljem znanju, to je bilo mesto gde smo mi vršili analizu kratera. Ne znam zbog čega gospodin Munkelien ima drugačije mišljenje, ali ja i dalje kažem da je po mom sećanju to bilo mesto gde smo mi bili.

SUDIJA ORIE: gospodine Russo, da li svedok može da bude malo precizniji, zato što je on zaokružio... neću da kažem široko područje, ali jedno prilično područje. Možda bismo mogli da pitamo svedoka kako su oni po njegovom sećanju... ne znam da li ste tamo došli iz vašeg štaba ili ste se vratili odatle u štab, ali ukoliko je on došao iz štaba, možda se seća kojim putem su se vozili kada su prelazili prugu, na primer. Da li postoji... da li se sećate, je li to bilo pri povratku...

SVEDOK ANTTILA: Da, došli smo iz pravca koji je zaokružio gospodin Munkelien.

SUDIJA ORIE: Da.

SVEDOK ANTTILA: Dakle, mi smo prošli...

SUDIJA ORIE: Vi ste...

SVEDOK ANTTILA:... kasarnu i zatim smo ušli u stambeno područje. I kada smo se vozili tamo, mi smo se vozili, ušli smo između kuća, i tamo je bila jedna nizbrdica... prema jednom dvorištu. U osnovi, ako možete... ako možete da uvećate sliku još malo.

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, u ovom trenutku bih zatražio pomoć poslužitelja. Možda bi mogli da napravimo još jednu kartu koja bi mogla da označi pravac kretanja?

SUDIJA ORIE: Da, to je moguće, ali možda prvo da sledimo sugestiju svedoka. Ako bi neko mogao da stavi cursor na fotografiju kako bi videli... ako bi mogli da nas vodite, gospodine Anttila, sa više preciznosti, jer vi sada ne govorite o određenom području, već govorite da je to bilo između dve kuće. Da li biste mogli da pomognete poslužitelju u pomeranju cursora, kako bismo došli najbliže moguće do mesta gde mislite da je krater pronađen.

SVEDOK ANTTILA: U redu. Ako idete direktno dole, stanite, još malo gore, tu negde. To je bilo... rekao bih posle ovoliko vremena da je to verovatno bilo između ove dve kuće.

SUDIJA ORIE: Da. Ja možda sada grešim, ali meni izgleda... iako ja nikada nisam bio tamo, da vi sada pokazujete na područje gde se izgleda nalazi drveće između blokova kuća... oh, ne, to je sve...

SVEDOK ANTTILA: Te tri kuće koje se protežu u različitim pravcima od onih koje se vide na vrhu i pri dnu fotografije.



SUDIJA ORIE: Da li postoji neki način da... da, ja u ovom trenutku vidim cursor koji se nalazi na početku nečega što izgleda kao red objekata...

SVEDOK ANTTILA: Da.

SUDIJA ORIE: ...sa ...ja ne znam šta je na krovovima, mogli bi da budu dimnjaci ili nešto drugo.

SVEDOK ANTTILA: Mm-hmm.

SUDIJA ORIE: A odmah kraj toga, izgleda da se vidi jedno mesto gde mi to izgleda kao tri reda stabala. Da li je to...

SVEDOK ANTTILA: Ne, to su kuće.

SUDIJA ORIE: To su kuće, u redu. To je tako. Dakle, to je jedan red, ovo je drugi red, i mi tu imamo tri reda kuća?

SVEDOK ANTTILA: Da.

SUDIJA ORIE: Očigledno nepravilnog oblika?

SVEDOK ANTTILA: Nepravilnog oblika, da. To je jedna od stvari da, kada zatvorim oči i pokušam da se prisetim tog događaja, ja i dalje mogu da se setim koji tip kuća je to bio.

SUDIJA ORIE: Da. A sada, da li se vi sećate, da li ste sišli sa puta, jer tamo gde je gospodin Munkelien pokazao gde je bio krater je dole na mestu gde ste prošli prugu, i to se čini... da li se vi sećate da ste ostali na putu kada ste išli prema železničkom mostu ili ste sišli s puta?

SVEDOK ANTTILA: Dakle, kada smo prošli *Severnu kasarnu*, i kada smo onda skrenuli levo prema... prema putu koji rekao bih, ide do natpisa *Knin, opšte snabdevanje*, i mi smo zatim skrenuli u taj deo gde se nalazila stambena četvrt.

SUDIJA ORIE: A da li se vi sećate kojim ste pravcem išli u taj obilazak, manje-više?

SVEDOK ANTTILA: Dakle, mi smo uopšteno tražili različita mesta. Mi smo se kretali tim područjem, i nastojali smo tako da ga pokrijemo kako bi stekli određeni utisak šta se dogodilo, i onda možete da vidite da je bilo nekih... na lokaciji koju možete da vidite da je bilo određenih udara i tragova gelera po zidovima, i mi smo se... koliko se sećam, mi smo bili zainteresovani da vidimo šta se tamo dogodilo. Tu se nalazilo jedno parkirano vozilo marke *Jugo* koje je takođe bilo pogodjeno gelerima...

SUDIJA ORIE: Da. Gospodine Russo?

TUŽILAC RUSSO: Hvala vam, časni Sude. Nemam više pitanja za ovog svedoka.

SUDIJA ORIE: Hvala vam.



SVEDOK ANTTILA: Da li ova dodatna pitanja pokreću potrebu za još neka pitanja svedoku?

ADVOKAT KEHOE: Ne, časni Sude.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Časni Sude, ja imam samo kratko neka pitanja.

SUDIJA ORIE: Izvolite, gospodine Kuzmanoviću.

DODATNO UNAKRSNO ISPITIVANJE : ADVOKAT KRSMANOVIĆ

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Gospodine Anttila, dokazni predmet P176, stranica broj 207. Sačekaću dok se stranica ne učita. Vama su postavljena neka pitanja u vezi koordinata za mesto Plavno, gde je od ukupno 250 navedenih objekata njih 271 navedeno kao potpuno ili delimično oštećeno, što znači da imamo više potpuno ili delimično oštećenih objekata nego što je ukupan broj objekata?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Ja to ne mogu da objasnim.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Da li shvatate da je vaš pregled *Podaci o otislokom stanovništvu i uništenim kućama nakon Operacije Oluja* korišćen od strane međunarodne zajednice kako bi se izvršio pritisak i kritikovala Hrvatska zbog ovih podataka?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Kada smo sastavljeni ove podatke, to nam nije bila namera. Dakle, mi nismo sakupljali te podatke s tom namerom.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: U redu. A da li ste vi ikada utvrdili da se to koristilo sa tom namerom?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Rekao bih da smo dobili tu informaciju kada su izveštaji poslati – da je to bilo korišćeno u te svrhe, da.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Da li ste se ikada vratili i rekli da nikada niste oduzeli od tog broja one objekte koji su bili uništeni između 1991. godine i 1995. godine – pre *Operacije Oluja*?

SVEDOK ANTTILA – ODGOVOR: Mi to nismo učinili.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Hvala vam. To je sve što sam imao.

SUDIJA ORIE: Gospodine... mogu li da se nadovežem na vaš proračun oko...

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Svakako, časni Sude, u vezi mesta Plavno.

SUDIJA ORIE: Da, Plavno. Da li možete da objasnite šta...

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Pri dnu stranice... na poslednjoj trećini stranice broj 207, časni Sude, ispod broja objekata...

SUDIJA ORIE: Da.



ADVOKAT KUZMANOVIĆ: imamo 170...

SUDIJA ORIE: Plus 80.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ:...plus 80 iznosi 250.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: A onda ako odete na sledeću stranicu, tamo nema... u prva tri unosa nema objekata koji se odnose na Plavno.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Onda sam ja samo sabrao broj potpuno i delimično oštećenih objekata u Plavnom i došao sam do brojke 271.

SUDIJA ORIE: Da. Dakle, pokušavam da shvatim vašu...

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Popis...

SUDIJA ORIE:...poentu, a to je trenutak kada ste ranije govorili o postocima, i da sada kažete... vi uzimate u zbir uništene objekte gde se postojeće zgrade ne spominju?

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Tako je.

SUDIJA ORIE: Da. To je ista poenta koju ste i pre dali, a to je da ako ne znate da li negde uopšte postoji neki objekat, ako, na primer u selu Petkovi imamo 22. delimično oštećene zgrade.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Tako je.

SUDIJA ORIE: Da. To je svakako jedna vrsta aritmetike. Ono što vi u stvari kažete je da se ne treba oslanjati na podatke o uništenim ili oštećenim objektima ukoliko prethodno niste izračunali koliki je ukupan broj postojećih objekata?

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Tako je, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da. Jer, niko ne bi očekivao da možete da uništite kuću koja i ne postoji.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Tako je. I teško je utvrditi koji je konačni procenat, ukoliko nemate...

SUDIJA ORIE: Da, problem oko procenta sa kojim ste se bavili mislim da smo razumeli u potpunosti, a vi sada više-manje izvlačite isti zaključak iz toga?

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Tako je časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da. Hvala vam.



ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Hvala vama, časni Sude. Nemam više pitanja.

SUDIJA ORIE: Nema više pitanja.

PRETRESNO VEĆE: ISPITIVANJE

SUDIJA ORIE: U tom slučaju ja imam jedno pitanje za vas, gospodine Anttila, i želeo bih da sada vidimo dokazni predmet Odbrane D83. Mi tu... radi se o fotografiji na kojoj se nalazi granata i dve osobe. Da li vidite to?

SVEDOK ANTTILA: Da.

SUDIJA ORIE: Da li to može da se uveća malo? Da. Sada, i vi ste videli tu granatu u to vreme?

SVEDOK ANTTILA: Da.

SUDIJA ORIE: Ja bih sada želeo da utvrdim šta predstavlja, rekao bih, ova skulptura. Jer, da to iznesete na pijacu, bilo bi to umetničko delo. Mogu li da dobijem pomoć poslužitelja sa kurzorom na fotografiji? Da li to može da se pomeri na donji deo granate? To je pri dnu fotografije, ali ne i donji deo granate. Da, hvala vam. Da li možete polako da pratite levu liniju granate na gore... da, gore, ka sredini granate. Da. Možete li da sada sledite isti pravac? Da. A možete li sada da pratite ovaj savijeni deo metala? Da. A sada nešto malo na gore do... da, dotle. Videli ste koju sam ja putanju odabrao na toj granati. Sada, na samom kraju granate, da li se sećate... taj deo granate, da li sam ja izabrao dobar pravac ili putanju, ili bih u stvari trebalo da sledim ovaj zavijutak koji se pojavljuje... gospodo poslužiteljko, molim vas da pomerite na gore u levu stranu, gore levo, da, tu... da li je to vrh onog dela granate koji sam upravo pratio?

SVEDOK ANTTILA: Da, to bi bio kraj onog dela koji ste upravo pratili.

SUDIJA ORIE: Da. Sada, čitav taj pravac, od dna do vrha granate koji smo pratili kurzorom, da li vi možete na osnovu vašeg sećanja i na osnovu ove fotografije koja vas je možda podsetila, da mi kažete koliko je dugačak taj deo od zavijutka pa do samog kraja granate, otprilike?

SVEDOK ANTTILA: Čitav deo tog...

SUDIJA ORIE: Čitav deo od... dole od kraja zavijutka gde se sada kurzor nalazi, pa do kraja dole, pa onda opet gore, i onda slediti telo granate sve do početka gde smo krenuli sa ovim pravcem.

SVEDOK ANTTILA: U redu. Rekao bih da bi ukupna dužina bila negde ovolika otprilike, otprilike nešto više od jednog metra.

SUDIJA ORIE: Metar i nešto više?



SVEDOK ANTTILA: Da.

SUDIJA ORIE: Mi smo saznali iz detalja o... o granatama, onu za koju ste vi rekli ukupnu dužinu, odvojeno od toga koji bi deo bio uništen udarom, da bi to bilo 83 centimetara, što više - manje diskvalificuje ovu granatu kao onu vrstu koju ste vi utvrdili. Možete li to da prokomentarišete?

SVEDOK ANTTILA: Kada vršite analizu kratera, prvi je cilj da se utvrди kalibar oružja koje je upotrebljeno, i onda bi na osnovu informacija utvrdili taj kalibar, i ja o tome nisam ni razmišljao, kada bi se odredio tip projektila, da li je to bila ova ili ona vrsta, jer je nas prvenstveno zanimalo kalibar u tom slučaju.

SUDIJA ORIE: Da. I vi niste znali da postoji dva kandidata, da tako kažem, za projektile kalibra 128 milimetara?

SVEDOK ANTTILA: Da, ja to nisam znao.

SUDIJA ORIE: Vi to niste znali u to vreme?

SVEDOK ANTTILA: Ne.

SUDIJA ORIE: Vi ste u stvari na osnovu kalibra određivali...

SVEDOK ANTTILA: Na osnovu...

SUDIJA ORIE:... granatu?

SVEDOK ANTTILA: Da.

SUDIJA ORIE: Da. Hvala vam na tom odgovoru. Da li neko pitanje proizilazi iz...

ADVOKAT KEHOE: Ne, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospodine Russo?

TUŽILAC RUSSO: Ne, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Onda je ovim završeno vaše svedočenje, gospodine Anttila. Želeo bih da vam se zahvalim zbog vašeg dolaska u Hag...

SVEDOK ANTTILA: Hvala vama.

SUDIJA ORIE:... i zbog vaših odgovora na postavljena pitanja od strana u predmetu i samog Pretresnog veća. Gospodo poslužiteljko, molim vas da ispratite gospodina Anttilau iz sudnice.

SVEDOK ANTTILA: Hvala vam, časni Sude.

(svetok napušta sudnicu)



Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SUDIJA ORIE: Pretresno veće bi želelo da saopšti odluku. Kako sam ja razumeo, prevodiocima je dostavljena u kabinama druga verzija odluke. Pretresno veće bi želelo da saopšti odluku o podnesku Tužilaštva za svedoka 69 i njegovo svedočenje putem video veze. 29. Aprila 2008. godine, Tužilaštvo je iznelo usmeni podnesak o saslušanju iskaza svedoka 69 putem video veze. Istog dana, sva tri tima Odbrane su izjavili da nemaju prigovor na zahtev Tužilaštva. 1. maja 2008. godine, Tužilaštvo je dostavilo izveštaj o zdravstvenom stanju svedoka. Istog dana je Pretresno veće odlučilo da odobri taj predlog i o tome je obavestilo strane u postupku na neformalan način. Prema Pravilu 81 bis Pravilnika o postupku i dokazima Tribunalja, Pretresno veće može da odredi da se svedočenje izvrši putem video veze ukoliko je to u interesu pravde. Ukoliko svedok nije u mogućnosti da se pojavi pred Sudom, a ukoliko je svedočenje dovoljno važno, zbog čega ne bi bilo pravično da se od strane koja je to zahtevala traži da nastave bez tog svedoka, i ukoliko se optuženima ne nanosi šteta time što se neće suočiti sa svedokom, u tom slučaju je test koji se promjenjuje za Pravilo 81 bis ispunjen. Doktor koji je pregledao svedoka zaključio je da svedok, koji je u kasnim sedamdesetim godinama, boluje ili je bolovao od različitih bolesti i zbog toga se savetuje da svedok ne kreće na duža putovanja. Nakon što je pažljivo razmotrilo zdravstveni karton svedoka koje je dostavilo Tužilaštvo, Pretresno veće zaključuje da svedok nije u stanju da putuje u Hag kako bi svedočio. Pošto se od svedoka očekuje da govori o jednom od navedenih ubistava koji se nalaze u optužnici, o granatiranju njegovog sela, o pljačkanju i paljenju kuća, Pretresno veće je uvereno da bi njegovo svedočenje bilo dovoljno važno i da bi bilo nepravedno kada Tužilaštvo ne bi bilo dozvoljeno da on svedoči. I na kraju, Odbrana nije iznela, a Pretresno veće ne smatra da bi pravo optuženih bilo narušeno jer ne mogu da se suoče sa svedokom. Zbog toga, Pretresno veće smatra da je u skladu sa interesima pravde da se odobri zahtev Tužilaštva da sasluša svedoka 69 putem video veze, i zbog toga je podnesak Tužilaštva odobren. Ovim je završena odluka Pretresnog veća po ovom pitanju. Da li postoji još neko proceduralno pitanje da se pokrene u ovom trenutku? Strane bi trebalo da imaju na umu da sledeće nedelje ne zasedamo, tako da ukoliko sada ne iskoristite tu mogućnost, moraćete da čekate sledećih 10 dana. Ništa nema ni na strani Tužilaštva ni na strani Odbrane? To znači da... izvolite, gospodine Mišetiću?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Ustao sam u poslednjem trenutku. Samo sam želeo da skrenem pažnju Pretresnom veću na jednu stvar. Znam da je Pretresno veće upoznato sa problemom koji sam pokrenuo na privatnoj sednici. Ako bi Pretresno veće... ne znam koji je sledeći korak, da li vi očekujete podnesak sa moje strane, ili da ja očekujem instrukcije Pretresnog veća, ako je to dovoljno? Ne znam da li želite da se pregledaju dokumenti...

SUDIJA ORIE: Da. Pretresno veće je obavešteno o ovom pitanju. Vi ste izneli vaš problem Pretresnom veću na prilično neformalan način, i da bismo na sopstvenu inicijativu delovali po toj informaciji, ne znajući tačno... koji je u stvari vaš problem... ja sam razumeo da je u pitanju redakcija dokumenata – i da vi svakako niste zadovoljni sa dobijanjem tih redigovanih dokumenata.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Tako je.

SUDIJA ORIE: Naravno, da bi Pretresno veće uopšte delovalo, mi u najmanju ruku moramo da znamo da li su... da li su redakcije takve prirode da bi Pretresno veće podržalo dalje žalbe.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Da.



SUDIJA ORIE: Zbog toga, mislim da Pretresno veće očekuje od vas da iznesete dodatne pojedinosti a ne samo... i da onda možda zatražite da Pretresno veće dalje deluje po tom pitanju. Na koji način bi sa tim pitanjem trebalo da se adekvatno pozabavimo, svakako ostaje da se vidi. Imamo nekoliko mogućnosti: izdavanje naloga, saslušanje pojedinaca. Postoje različite mogućnosti po tom pitanju, a možda bi sugestija Odbrane pomogla Pretresnom veću u donošenju zaključka po tom pitanju.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Dostavićemo podnesak, časni Sude. Razlog zbog čega sam ovo pokrenuo je taj što znam da Pretresno veće svaki put kada se dostavi dokument sa redakcijama pokrene to pitanje, pa sam mislio da bi Pretresno veće moglo da bude zainteresovano po tom pitanju, ali ja ću dostaviti podnesak i prepustiti Pretresnom veću da se ono pozabavi tim pitanjem na adekvatan način.

SUDIJA ORIE: Da. Možda bismo mogli da pogledamo kakva su bila prethodna iskustva po toj stvari, jer možda ne bi bio prikladan način da po tom pitanju delujemo samo na osnovu jedne uopštene informacije. Takođe znate da ukoliko dostavite podnesak, da postoji realna šansa da ga Pretresno veće neće videti sledećih 10 dana. Da. Prema tome, ukoliko se radi o hitnim pitanjima, neki od članova Pretresnih veća su uvek u mogućnosti da se pozabave s tim, a ukoliko to ne bude moguće, mi i dalje imamo i dežurne sudije koje mogu da se pozabave tim pitanjima. Sada prekidamo sa radom... a sada moram da... uvek moram da računam – danas je 2. maj – do utorka 13. maja. Gospođo sekretarko, da li će to biti u istoj sudnici? Još uvek to treba da se utvrdi, a mislim da ćemo zasedati ujutro, ali nisam u to sasvim siguran. Prepostavljam da ćete to moći da saznate iz sudskog rasporeda, a sudski službenik će obavestiti strane da li zasedamo ujutro ili posle podne i da li smo... u kojoj ćemo sudnici zasedati.

sekretar: Mislim da će biti ujutro u sudnici broj 2.

SUDIJA ORIE: Ujutro u sudnici broj 2.

sekretar: Mislim da je tako.

SUDIJA ORIE: Da.

sekretar: U suprotnom, biće ispravljeno.

SUDIJA ORIE: Dakle, prekidamo sa radom i nastavljamo u sudnici broj 2 ujutro 13. maja, osim ukoliko ne dobijete obaveštenje o drugoj sudnici i drugom vremenu zasedanja.

Sednica je završena u 12.27 h
Nastavlja se u utorak, 13. maja 2008. godine u 9.00 h.

